Qishloq HAYOTI

2006 YIL 31 MART, JUMA

O‘zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 42-43 (7.036). Sotuvda erkin narxda

БУГУНГИ СОНДА:

Келажак мулкдорники! (4-саҳифада)

Мижозлар манфаати йўлида (3-саҳифада)

Чемпионлар баҳси (6-саҳифада)

Ўзбекистон ва Корея Республикалари – стратегик ҳамкор

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 28-30 март кунлари давлат ташрифи билан Корея Республикасида бўлди.

Бу Ўзбекистон раҳбарининг Жанубий Кореяга тўртинчи сафари бўлди. Олий даражадаги мулоқотларнинг мунтазамлиги, хусусан, ўтган йилнинг май ойида Жанубий Корея раҳбари Но Му Хённинг Ўзбекистонга ташрифи ўзаро муносабатларни ҳар томонлама кенгайтиришга қаратилган кўплаб келишувлар билан якунланганини икки томонлама ҳамкорлик самарали ривожланаётганидан далолат беради. Шу маънода Ислом Каримовнинг Сеулга бу галги сафарини Тошкент музокараларининг мантиқий давоми, дейиш мумкин.

Президентлар аввал якка-ма-якка, кейин расмий делегациялар иштирокида кенгайтирилган тартибда музокаралар олиб бордилар. Но Му Хён ўзининг Тошкентга сафарини ёдга олиб, меҳмондўстлик ва самимий муносабат учун Ислом Каримовга миннатдорлик изҳор этди. Ўзбекистон раҳбари Тошкентда илгари сурган таклифини, яъни икки томонлама муносабатларни стратегик шериклик даражасига кўтариш вақти етганини яна бир бор таъкидлади. Ўзбекистон ва Жанубий Корея раҳбарлари кўп масалаларда ҳамфикр. Стратегик шериклик борасида ҳам фикрлар бир жойдан чиқди ва музокаралар якунида Президентлар Стратегик шериклик тўғрисидаги қўшма декларацияни имзоладилар. Шубҳасиз, бу ҳужжат ташриф давомида эришилган энг муҳим келишув бўлди.

29 март куни Ўзбекистон Президенти Корея Республикасининг етакчи иқтисодий ташкилотлари – Саноатчилар федерацияси, Савдо-саноат палатаси, Кичик ва ўрта бизнес федерацияси, Халқаро савдо уюшмаси раҳбарлари ҳамда Миллий ассамблея (парламент) Спикери билан мулоқотда бўлди.

Ишбилармон доираларнинг йирик вакиллари билан учрашувда Ўзбекистонда Жанубий Корея бизнесини янада кенгайтириш, икки мамлакатнинг тегишли иқтисодий ташкилотлари, фирма ва компаниялари, корхоналари ўртасида ҳамкорликни янги босқичга кўтариш масалалари томонларнинг диққат-марказида бўлди. Алоқаларнинг янги йўналишларини очиш имкониятлари юзасидан атрофлича фикр алмашилди.

Ўзбекистон билан Корея ўртасида олий қонун чиқарувчи органларнинг ҳамкорлигини ривожлантириш парламент Спикери билан суҳбатнинг бош мавзуи бўлди. Ким Вон Ки билан мулоқотда Ислом Каримов келгусида бу борадаги ҳамкорлик стратегик шериклик тамойилларига муносиб бўлишига ишонч билдирди. Ўзбекистоннинг янги шаклланган икки палатали парламенти фаолияти тўғрисида сўзлаб, Корея парламентарийларини ўзаро тажриба ва ахборот алмашувни кучайтиришга даъват қилди.

Мамлакатларимиз ўртасида ўзаро стратегик шериклик алоқалари расмийлаштирилгани муносабати билан бу ўринда мазкур воқеанинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва бошқа омилларига тўхталиш жоиз. Одатда сиёсий алоқаларга асосан халқаро муаммоларга қарашлар уйғунлиги ва халқаро ташкилотлар доирасидаги ҳамкорликдан келиб чиққан ҳолда баҳо берилади. Ўзбекистон билан Жанубий Корея халқаро ва минтақавий аҳамиятга молик масалалар борасида кўп жиҳатдан ҳамфикр. Бу Сеул музокараларида яна бир бор таъкидланди.

Ўзбекистон БМТ ва бошқа халқаро ташкилотларнинг ижро органларига Корея Республикаси вакилларининг номзодини қўллаб–қувватлаб келади. Шу кунларда Сеул сиёсий доираларида мамнуният билан қайта-қайта тилга олинган мавзу – Ўзбекистон БМТ Бош котиби лавозимига Корея Республикаси ташқи ишлар ва савдо вазири Бан Ки Муннинг номзодини ёқлаётгани бу фикрнинг ёрқин исботидир. Бу хусусда кўп мисол келтириш мумкин: 2005 йилнинг ўзида Ўзбекистон БМТнинг Бола ҳуқуқлари бўйича қўмитасига, Халқаро стандартлаштириш ташкилотига, SOS бадаллари бўйича қўмитага ва БМТ Хавфсизлик кенгашининг нодоимий аъзолигига Корея Республикаси томонидан кўрсатилган номзодларни қўллаб-қувватлади.

Тошкент Сеулнинг Корея яриморолида Шимолий Корея ва Жанубий Кореянинг ҳамкорлигини мустаҳкамлаш орқали тинчликни мустаҳкамлаш ва Шимоли-шарқий Осиёни биргаликда ривожлантиришга қаратилган "тинчлик ва фаровонлик" сиёсатини ҳам қўллаб-қувватлайди.

Корея Республикаси эса Ўзбекистоннинг Жаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлиб киришини, мамлакатимизнинг халқаро иқтисодий тизимга интеграциялашувини ёқлайди. Мустақиллигимизнинг илк йилларидан Ўзбекистонга Марказий Осиёдаги асосий шерик сифатида қараб келаётган Жанубий Корея юртимиздаги ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш, иқтисодиётимизга катта миқдорда сармоя киритиш орқали ҳам халқаро майдонда мамлакатимиз нуфузи ошишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Сиёсий ҳамкорликни белгиловчи яна бир бўғин – ҳарбий-техникавий соҳадаги алоқалар ҳам ривожланиш йўлидан бормоқда.

Ўзбекистон билан Корея ўртасида иқтисодий соҳада 1992 йилдаёқ ўзаро энг кўп қулайлик яратиш тартиби жорий этилган. Корея Республикаси Ўзбекистоннинг асосий савдо-иқтисодий шерикларидан саналади ва бу борада Осиё-Тинч океани минтақаси давлатлари орасида етакчи ўрин тутади. Ўтган йили ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 38 фоизга ошиб, 564,5 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Жанубий Кореянинг Ўзбекистон иқтисодиётига киритган сармояси эса 1,5 миллиард доллардан ошади. Ўн йилдан буён нафақат Ўзбекистонда, балки МДҲнинг бир неча мамлакатларида ҳам "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси маҳсулотларининг бозори чаққон. Россияда "ЎзДЭУавто" автомобиллари энг кўп сотиладиган хориж автомашиналаридан саналади.

Корея Республикаси томонидан берилган имтиёзли кредитлар миқдори 77 миллион АҚШ долларини ташкил этади. Бу маблағ телекоммуникация тармоқларини ривожлантиришга, икки юздан зиёд коллежни ўқув жиҳозлари билан таъминлашга, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга йўналтирилган.

Бундан ташқари, Жанубий Корея Эксимбанки томонидан берилган имтиёзли кредитлар "ЎзДЭУавто" қўшма корхонасида "Матиз" русумли автомобил ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш (35,9 миллион доллар) ва ипак йигирувчи корхоналарни қайта жиҳозлаш (2,5 миллион доллар) лойиҳаларига сарфланган.

Корея халқаро ҳамкорлик агентлиги (КОИКА) орқали техникавий ҳамкорлик ривожлантирилмоқда. Жумладан, шу кунгача КОИКА дастурлари бўйича турли вазирлик ва идораларнинг 630 вакили малака оширди, Миллий жуғрофий ахборот тизими, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида электрон кутубхона барпо этилмоқда.

Ўзбекистонда Жанубий Корея сармояси иштирокида тузилган 138 корхона фаолият кўрсатмоқда. Улар машинасозлик, савдо, кимё, озиқ-овқат ва енгил саноатда, металлни қайта ишлаш, соғлиқни сақлаш, сайёҳлик, хизмат кўрсатиш каби соҳаларда иш юритади. Айни пайтда Жанубий Кореянинг 37 фирма ва компанияси мамлакатимизда ўз ваколатхонасини очган.

Савдо-иқтисодий алоқаларга доир жорий масалаларни мунтазам муҳокама қилиб бориш мақсадида иқтисодий ҳамкорлик ва савдо бўйича Ўзбекистон–Корея ва Корея–Ўзбекистон қўмиталари тузилган.

Ижтимоий соҳадаги ҳамкорлик ривожида "Ўзбекистон–Корея Республикаси" дўстлик жамияти ҳамда олий ўқув юртлари ўқитувчилари ва талабаларининг Кореяда малака ошириши ва таълим олишини ташкил этиш учун 1992 йили Тошкентда ташкил этилган Корейс таълим маркази муҳим ўрин тутади. Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ва Самарқанд давлат чет тиллари институтида корейс тили ва маданияти марказлари ишлаб турибди. Мамлакатимиз бўйлаб 9 олий ўқув юртида кореяшунослик кафедралари ташкил этилган, 112 мактабда корейс тилида таълим бериш йўлга қўйилган.

Мамлакатларимиз ўртасида Фанлар академиялари, Таълим, Соғлиқни сақлаш, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирликлари йўналишида алоқалар изчил ривожланмоқда.

Буларнинг барчаси Ўзбекистон ва Корея Республикасини ўзаро муносабатларни янги босқичга кўтаришга ундайди. Ислом Каримов таъбири билан айтганда, бу вазиятда тараққиёт қонуниятлари ўртага чиқади.

Сеул музокаралари якунида молия, савдо ва сармоя, саноат, нефт-газ, энергетика, минерал ресурслар, геология, юқори технологиялар, олий таълим, маданият, оммавий ахборот воситалари, аҳолини иш билан таъминлаш, соғлиқни сақлаш каби кўплаб соҳаларда ҳамкорликни ривожлантиришга доир қирқдан зиёд ҳужжат имзоланди. Уларда кўзда тутилган умумий маблағ 1,8 миллиард АҚШ долларидан ошади.

Масалан, «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси билан Корея нефт корпорацияси ўртасида имзоланган Фарғонада геология-разведка ишларини олиб бориш тўғрисидаги битимнинг молиявий қиймати 50 миллион АҚШ долларига тенг. «Ўзбекнефтгаз» билан «КОГАЗ» компанияси ўртасида Устюртда геология-разведка ишларини олиб бориш бўйича тузилган ҳужжатга биноан газ конларини тадқиқ этиш учун Ўзбекистонга 62,4 миллион доллар сармоя киритилади. «Ўз-Корес майнинг» Ўзбекистон-Корея қўшма корхонасини ташкил этиш ва фаолиятини йўлга қўйишни кўзда тутувчи Таъсис шартномасининг қиймати эса 204,2 миллион долларга тенг. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Эксчейнжбанк ўртасида тузилган кредит битими – 20 миллион доллар, Ўзбекистон Молия вазирлиги билан Корея Эксимбанки ўртасида тузилган умумий таълим мактабларини ахборотлаштириш лойиҳасини молиялаштириш тўғрисидаги битим – 30 миллион долларлик молиявий қийматга эга.

Буларнинг барчаси Президентимизнинг сафар олдидан Тошкент аэропортида журналистлар билан мулоқотда айтган сўзларининг ёрқин тасдиғидир. Ислом Каримов таъкидлаганидек, икки томон ҳам бир масалани теран ҳис этади: стратегик ҳамкорлик шунчаки декларация билан қарор топмайди, бунинг учун имконият бўлган тақдирда ҳам, бари бир сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва ҳуқуқий асос тайёрлаш, икки томон салоҳиятини имкон қадар тўлиқ ишга солиш йўлларини очиш зарур. Шу маънода, Сеул саммитини катта тарихий ташаббуснинг рўёбга чиқиши, деб баҳолаш мумкин.

Ташрифнинг учинчи куни ҳам самарали учрашувларга бой бўлди. Президент Ислом Каримов Корея Республикаси ташқи ишлар ва савдо вазири Бан Ки Мунни қабул қилди. Учрашувда Ўзбекистон ва Корея Республикасининг ўзаро муносабатларни ривожлантириш масалаларига ва кўпгина халқаро муаммоларга нисбатан қарашлари ўхшаш эканлиги таъкидланди. БМТ Бош котиби лавозимига Корея Республикаси номзоди Ўзбекистон томонидан қўллаб–қувватланигани учун Бан Ки Мун Ислом Каримовга самимий миннатдорлик изҳор этди. Икки томонлама сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Шу куни мамлакатимиз раҳбари Корея Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, молия ва иқтисодиёт вазири Хан Док Суни ҳам қабул қилди. Мулоқотда ўзаро савдо ҳажмини ошириш, қўшма корхоналарни кўпайтириш, ишбилармонларнинг ҳамкорлигини рағбатлантириш ва ҳар томонлама ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Ислом Каримовнинг Сеул мэриясидаги учрашуви яна бир тантанага сабаб бўлди. Корея Республикаси пойтахтининг мэри Ли Мёнг Бэк Ўзбекистон Президентини "Сеулнинг фахрий фуқароси" деб эълон қилди. Ушбу воқеага бағишланган маросимда Ўзбекистон ва Корея халқларининг дўстлигини мустаҳкамлаш, Тошкент билан Сеул ўртасида биродарлик ришталарини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун Ислом Каримов шундай шарафга сазовор бўлгани алоҳида таъкидланди.

Ташриф арафасида Сеулда Президент Ислом Каримовнинг "Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди" китоби корейс тилида чоп этилди.

Жанубий Корея оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистон раҳбарининг ташрифи кенг ёритиб борилди.

Мазкур ташриф мамлакатларимиз ўртасида деярли барча соҳаларда ҳамкорликни янги поғонага кўтариш имкониятларини очгани, Ўзбекистон билан Корея Республикаси ўртасида стратегик шериклик муносабатлари расмийлаштирилганини ва бу муносабатларни мустаҳкам сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий асос билан таъминлагани билан тарихга кириши шубҳасиздир.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент–Сеул–Тошкент.

Чирчиқ шаҳрида 2-умумармия ўйинларининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

СУРАТДА: очилиш маросимидан лавҳа.

М.АМИН (ЎзА) олган сурат.

Аксилтеррор тузилмаси Кенгашининг мажлиси

29 март куни Тошкентда Шанхай ҳамкорлик ташкилоти Минтақавий аксилтеррор тузилмаси (МАТТ) Кенгашининг олтинчи мажлиси бўлиб ўтди.

Қозоғистон, Хитой, Қирғизистон, Россия, Тожикистон ва Ўзбекистон вакиллари Кенгашнинг бултур Тошкентда бўлиб ўтган олдинги мажлиси қарорларининг бажарилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқдилар. МАТТнинг бугунги кундаги фаолияти, жумладан, унинг ижроия қўмитаси фаолиятини молиявий жиҳатдан таъминлаш ҳамда ташкилий-кадрлар билан боғлиқ масалалар юзасидан қатор қарорлар қабул қилинди.

Мажлисда ШҲТга аъзо давлатлар раҳбарлари Кенгашига МАТТ 2005 йилдаги фаолияти тўғрисидаги маърузасининг лойиҳаси ҳамда "2007-2009 йилларда терроризм, сепаратизм ва экстремизмга қарши кураш борасидаги ҳамкорлик Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатларнинг ҳамкорлик дастури" лойиҳаси маъқулланди.

МАТТ Кенгаши аъзолари жорий йилнинг март ойида Ўзбекистон ҳудудида бўлиб ўтган ШҲТга аъзо давлатларнинг "Шарқ-антитеррор-2006" қўшма аксилтеррор машқлари якунларини муҳокама этдилар. Жорий йил иккинчи ярмида ШҲТга аъзо давлатлар ваколатли идораларнинг қўшма антитеррор машқларини ХХР ҳудудида ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Шунингдек, Хитой томонининг терроризмни молиялаштириш билан боғланган гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланишига қарши ҳаракат қилиш бўйича ШҲТ доирасида симпозиум ўтказиш тўғрисидаги таклифи қўллаб-қувватланди.

Кенгаш ШҲТ Минтақавий аксилтеррор тузилмаси ва БМТ Хавфсизлик Кенгашининг антитеррор қўмитаси ўртасидаги меморандум лойиҳасини тайёрлаш вазифасини МАТТ Ижроия қўмитасига топширди.

МАТТ Кенгашининг навбатдаги мажлисини 2006 йил сентябр ойида Тошкентда ўтказиш тўғрисидаги келишувга эришилди.

Мажлис ишининг якунлари юзасидан сўзлар экан, МАТТ Кенгаши раиси Мэн Хунвэй унинг юксак самарадорлигини қайд этган ҳолда минтақавий хавфсизликни мустаҳкамлашда, ШҲТга аъзо давлатлар ҳуқуқ-тартибот идоралари ва махсус хизматлари амалий ҳамкорлигини йўлга қўйишда Минтақавий аксилтеррор тузилманинг аҳамияти ўсиб бораётганини таъкидлади.

Олег ШАТУНОВСКИЙ,
"Жаҳон" АА.

Халқаро анжуман

Нигоҳ

Кўчада икки ўзбек учрашиб қолса, саломаликдан сўнг қандай сўрашишади, эътибор берганмисиз?

– Бола-чақа, сигир-бузоқ, эчки-улоқ, қозон-товоқ... омонми? – деб албатта сўрайди.

Моли борнинг... ҳоли бор

Шундай эмасми? Бу хил сўрашиш кимгадир енгил ҳазилга йўғрилгандек туюлади ва, эҳтимол, шундай ҳамдир. Лекин замирида ғоят жиддий масала, турмушнинг теран фалсафаси мужассам. Чунки ҳалиҳануз аҳолисининг катта қисми қишлоқда яшовчи халқимизнинг турмушини деҳқончилик билан бирга чорвачиликсиз тасаввур этиш мушкул. Ҳали-ку қишлоқ экан, у ёғини сўрасангиз, аксарият шаҳарларимиз аҳолиси ҳам мол боқишдан ҳазар қилмайди. Аксинча, иложини топса, кифтини келтирса, сут-қатиқни ўзидан чиқариб, рўзғоридан қут-барака аритмай, соғ-саломат, шоду бахтиёр яшайди.

(Давоми 2-бетда)

Янги вакцина яратилди

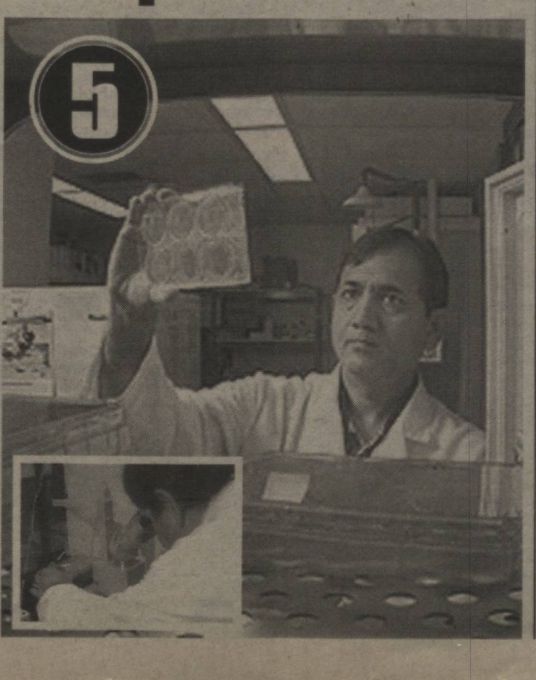

Ислоҳот

Бугунги кунда матбуот саҳифаларига назар ташласангиз, телевизор кўриб ёки радиога қулоқ тутсангиз, қишлоқ мулкдорлари – фермерлар амалга ошираётган кенг кўламдаги яратувчилик ишларидан хабардор бўласиз.

Фермер – етакчи куч

Мамлакатимизда Президентимиз раҳбарлигида амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар фермерлик ҳаракатига кенг йўл очиб берди. Орзуси ушалиб, ер олган, ишлаб чиқариш воситаларига мулкдорлик қилаётган фермерлар бугунги кунда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг етакчи кучига айланиб қолдилар.

Бутун республикамизда бўлгани каби Бухоро вилоятида ҳам фермерлар учун зарур шарт-шароитлар яратилаяпти.

(Давоми 5-бетда)

1 апрел:

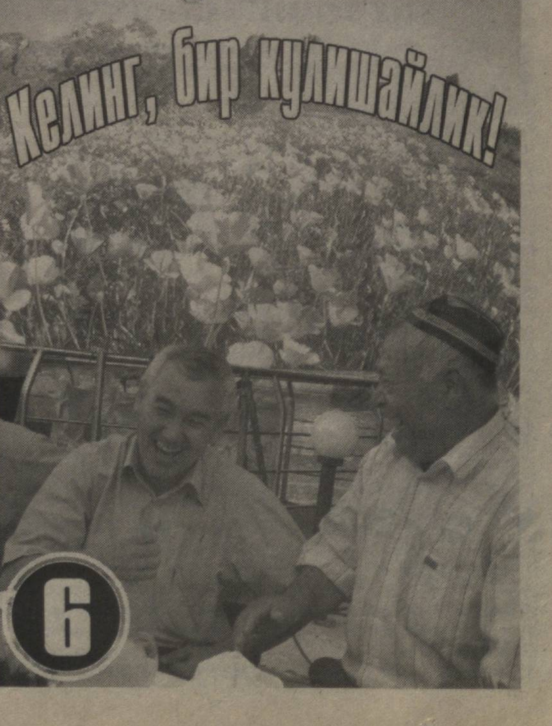

Тоғаларнинг "жияни"

Муродилла ўн чоғли қўйини шаҳар бозори томон яёв ҳайдади. Унинг тиним билмас кўк эшаги олдинда йўл бошлаб борарди.

Эшак қурғур ўрта йўлда туғиб қўйди. Бироздан сўнг йўлга тушишди. Эшак боласига алағда бўлиб, тушовлангандек имиллар, совлиқлар эса тўп-тўп бўлишиб, ҳадеганда олдинга силжийвермасди. Ўйлаб-ўйлаб Муродилла иложини топди. Хўтикни хуржуннинг бир томонига, иккинчи томонига эса бир пудча келадиган тош солиб, секин-аста йўлда давом этди.

Манзилга етгач, бозор ичкарисига кираверишда Муродилланинг шаҳарлик танишлари учраб қолди.

–Неварани ҳам шаҳарга олиб келай дебсиз-да, - дейишди улар хуржунда қулоқлари диккайиб турган хўтикка ишора қилиб.

–Ҳа, шундай, - деди Муродилла ҳам бўш келмай. – Уни тоғаларига бир кўрсатиб келайин, деган эдим-да.

"Оғирлиги тушмасин"

Олтмишларни қоралаб қолган ғаллаороллик бир кекса аёл қишлоқ марказидаги хўжалик моллари дўконига келиб уловдан тушмасдан сотувчидан сўради:

–Бу чўян печка қанча туради?

–От билан туя бўлармиди, хола, - деди сотувчи, - олаверинг, арзон.

–Менга кўмаклашиб юбор, болам, - деди у печканинг пулини тўларкан.

Сотувчи чоққина чўян печкани уловга ўнглаётиб эди, кекса аёл яна гап қотди.

–Яхшиси, бошимга қўйиб юбор, болам.

Шунда сотувчи ажабланиб сўради:

–Нима қиласиз бошингизга қўйиб?

–Э, болам, уловимга оғирлиги тушмасин дейман-да, - деди у астойдил куюниб.

Шаталоқ отган... "ажина"

Юсуф ўз томорқасида етиштирган маҳсулотларини ҳар якшанба бозорга олиб чиқарди. У бу гал ҳам азонлаб сабзавотлар солинган хуржун ва қопни байталга ортиб, йўлга чиқди. Ортидан эргашмасин, деб тойчоқни қўрага қамади.

Беш-олти чақиримлик йўл қир ва сойликлардан иборат бўлиб, ҳар ер-ҳар ерда жинғил, тоғписта ва арчалар кўзга ташланиб қоларди. Тонг ёришишига ҳали вақт бор. Йўл-йўлакай қорайиб турган харсанг-тош, бута ва шох-шаббалар Юсуфнинг кўзига беўхшов кўриниб, у қўрқувга туша бошлади. Яна бир қир ошиб сой томон энган ҳам эдики, орқа томондан нимарингдир шитирлаши қулоққа чалинди. Юсуфнинг кўнглига ғулғула тушиб, бутун аъзойи бадани жунжика бошлади.

Кутилмаганда қора шарпа шаталоқ отиб, байтал томон яқинлашаверди. Юсуф қўрқувдан қаттиқ сесканиб, жон ҳолатда ўзини уловдан пастга отди. У йиқилиб-суриниб, жарликка яқинлашаркан, қора шарпанинг байталга етиб олганини аниқ илғади. Унинг нақ оёғи олти, сакраши саккиз бўлиб, ортига қарамай, қир айланиб, уй томонга қоча бошлади. Хуржун ва қоп байтал устида қолиб кетди.

Юсуф ҳаллослаганича ҳовлисига яқинлашганида тонг ҳам ёришиб келарди. Шу тобда у бостирмадаги қўра эшигининг қия очиқлигини кўргач, шошқалоқлик қилиб (эшикни) маҳкам бекитмагани ёдига тушди. Қамовдаги той бостирмадан чиқиб байталга етиб олган эди...

–Бозордан эрта қайтибсизми, дадаси? – сўради ажабланиб хотини.

–Бироз тобим қочиб турибди, - деди у гапни чўзиб ўтирмасдан.

Ҳаммаси яхши тугади-ю, аммо Юсуфнинг бозор-ўчардан қолиб кетгани ва оғзи-бурнига учуқ тошгани қолди.

Абдулла САИДОВ

"Вазелин" амаки

Иброл аканинг отини айтишса, унча танишмайди-ю, "Вазелин" десангиз... уйини дарров кўрсатишади.

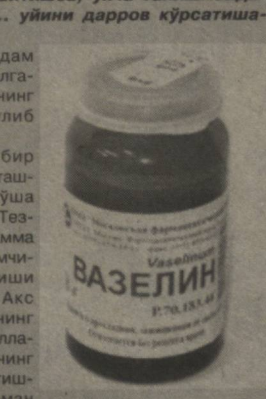

Ширинсўз, туппа-тузук одам қандай қилиб бунақа лақаб олганига ажабланасиз. Бундан унинг ўзи ҳам хафа бўлмайди, кулиб қўяди.

Одамларнинг айтишича, бир пайтлар шаҳарда катта савдо ташкилоти бўлган, Иброл ака ўша ерда бош ҳисобчилик қилган. Тез-тез текширув келади. Лекин ҳамма ҳужжат жойида, бирор бир камчилик йўқ. Аммо бундай бўлиши деярли мумкин эмас-ку. Акс ҳолда, бу ердаги етакчиларнинг ҳаммасида машиналару данғиллама уйлар, дабдабали тўйларнинг ўзи бўлмас. Навбатдаги тафтишчи хулосани энди ёзиб кетаман деяётганда ҳужжатлардаги "Вазелин" деган товар диққатини тортди. У ҳужжатларни қайтадан ағдаради, 25 миллион сўмлик вазелин! Савдога мутлақо чиқмаган.

–Иброл ака, вазелинни қайси ташкилотдан олгансиз? – сўрайди у. –Мунча кўп, вазелин бўёқмидики...

–А-а? –Иброл ака сўз деёлмай қолди, манглайи терга ботди.

Уйида нима бўлса сотди, 25 миллионни жойига қўйди. Хуллас, "вазелин" эриди. Шу-шу одамлар уни шундай аташадиган бўлди.

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ

Самарали ветеринария хизмати – чорва равнақи кафолати

Дунёдаги аксарият мамлакатлар, хусусан, Ўзбекистон иқтисодиётини қишлоқ хўжалиги, унинг йирик соҳаси – чорвачиликсиз тасаввур этиб бўлмайди. Чунки дастурхонимиз тўкинлиги, бир қатор саноат тармоқларининг хомашёга бўлган эҳтиёжини тўлиқ қондириш чорвачилик равнақига боғлиқ. Бу йўналишда кўзланган мақсадга эришиш учун эса кўпгина долзарб вазифаларни ҳал қилиш билан бир қаторда, чорва моллари, паррандаларда учрайдиган турли касалликларга қарши изчил, самарали курашиш талаб этилади.

Халқаро анжуман

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг "Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат масалалари ташкилоти" (ФАО) олтмиш йилдан зиёд вақтдан бери фаолият юритмоқда. Қишлоқ ва сув хўжалиги, балиқчилик, ўрмончиликни ривожлантириш, аҳоли турмуш даражасини яхшилашга кўмаклашиш, шунингдек, озиқ-овқат таъминоти билан боғлиқ фавқулодда ҳолатларда халқаро ёрдам кўрсатиш ФАОнинг доимий диққат марказида бўлиб келаяпти. Жаҳон ҳамжамияти бу нуфузли ташкилотнинг турли йўналишларда олиб бораётган кенг кўламдаги саъй-ҳаракатларини эътироф этади.

Ўзбекистон мазкур ташкилотга 2001 йили тўлақонли аъзо бўлиб кирди ва кўпгина жабҳаларда ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилган. 2005 йил августидан бошлаб амалга оширилаётган "Марказий Осиё мамлакатларида ҳайвонларнинг чегара билмай тарқаладиган касалликлари назорати" лойиҳаси алоҳида эътиборга молик. Чунки уй ҳайвонлари, чорва молларида ўлат, оқсил, қутуриш, шунингдек, кейинги пайтда тез-тез тилга олинаётган парранда гриппи сингари касалликлар чегара билмайди, бир мамлакатдан қўшнисига ёки бошқасига тез тарқаб кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам бу касалликларнинг хусусиятлари, улар пайдо бўлган жойлар, тарқалиш хавфи ҳақида минтақа давлатлари ўртасида ахборот алмашиш, биргаликда курашиш чораларини белгилаш ва ҳамкорликда иш олиб бориш катта аҳамиятга эга. Шу масалага дахлдор, юқорида таъкидланган лойиҳа ижросига бағишланган минтақавий семинарни ўтказиш учун Ўзбекистон пойтахти Тошкент танланганлиги бежиз эмас.

Мамлакатимизда кенг тармоқли ветеринария хизматига асос солинган. Бу тизим зиммасига уй ҳайвонлари, чорва молларини ветеринария кўригидан ўтказиш, даволаш билан бирга, республикамиз ҳудудига турли хавфли касалликларнинг кириб келишидан муҳофаза этиш бўйича ягона давлат назоратини олиб боришдек ғоят муҳим вазифа юклатилган. Соҳа мутахассислари бу борада муайян натижаларга эришмоқдалар. Шу ўринда бир далил келтириш жоиз. Республикамизда ветеринария хизмати изчил йўлга қўйилганлиги туфайли қорамолларда учрайдиган хавфли ўлат касаллиги батамом тугатилган ва 1998 йилдан бошлаб унга қарши эпизоотик тадбирлар ҳам тўхтатилган. Ана шу ижобий кўрсаткичлар ва халқаро ташкилот лойиҳаси амалга оширилаётганлиги туфайли Халқаро Эпизоотик Бюро (МЭБ)га Ўзбекистон қорамолларда учрайдиган ўлат касаллигидан шартли равишда холи ҳудуд эканлиги маълум қилинди ва бу билдирув нуфузли ташкилот томонидан ижобий қабул этилди. Ҳозирги пайтда МЭБнинг Халқаро Кодексида бу борада қайд этилган талабларни тўла-тўкис бажариш жараёни кетаяпти. Минтақавий лойиҳада кўзда тутилган тадбирларнинг изчил адо этилиши натижасида Ўзбекистон қорамоллар ўлати касаллигидан холи, деган расмий мақомни қўлга киритади. Бу эса республикамиз учун қишлоқ хўжалиги, шу жумладан, чорвачилик маҳсулотлари билан эркин савдо қилинишини янада ривожлантиришга шарт-шароит яратади.

Юқорида келтирилган далиллар ва кўплаб фикр-мулоҳазалар БМТнинг ФАО ташкилоти ҳамда Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигида ўтказилган минтақавий семинарда алоҳида қайд этилди. Ушбу анжуманни кириш сўзи билан очган республикамиз қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари Абдувоҳид Жўраев халқаро ташкилот билан изчил ҳамкорлик йўлга қўйилганлиги, "Марказий Осиё мамлакатларида ҳайвонларнинг чегара билмай тарқаладиган касалликлари назорати" лойиҳаси амалга оширилаётганлиги шу йўналишдаги ишларни яхшилашда муҳим аҳамият касб этаётганлигини таъкидлади.

Икки кун давом этган мазкур минтақавий семинарда БМТ ФАО ташкилотининг нуфузли вакиллари, Эрон, Афғонистон, Покистон, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Ўзбекистон давлатларининг ветеринария хизмати раҳбарлари ва мутахассислари қатнашдилар. Анжуманда сўзга чиққан ФАОнинг ҳайвонлар соғломлигини таъминлаш бўйича департаменти котибияти раҳбари, доктор Питер Ройдер, "Марказий Осиё мамлакатларида ҳайвонларнинг чегара билмай тарқаладиган касалликлари назорати" минтақавий лойиҳаси раҳбари, доктор Жанкарло Феррари, ушбу лойиҳанинг минтақавий координатори, доктор Манзур Ҳусайн, республикамиз давлат ветеринария Бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари Шавкат Маматов, лойиҳанинг Ўзбекистондаги миллий эпидемиологи Муҳиддин Эронов ва Тожикистондаги миллий эпидемиологи Сангимурод Мурватуллаев, Эрон ветеринария хизмати бошлиғи ўринбосари, доктор Ҳасан Виште ва бошқа раҳбар ҳамда мутахассисларнинг маърузалари иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Шунингдек ҳозирги вақтда дунё бўйлаб кенг тарқалаётган ва инсонлар саломатлигига хавф солаётган юқори патогенли парранда гриппи бўйича фикр алмашилди ва ветеринария-санитария тадбирларини такомиллаштириш таъкидланди. Долзарб масалани муҳокама қилиш, зарур таклиф-мулоҳазаларни ўртага ташлаш, тажриба алмашишда Афғонистон, Покистон, Қирғизистон, Туркманистон мамлакатларининг билимдон ветеринария мутахассислари ҳам фаол қатнашишди.

Мамлакатимизнинг бундай нуфузли халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлиги тобора кенгайиб, такомиллашиб бораётганлиги қишлоқ хўжалигини, хусусан, чорвачиликни ривожлантиришга, пировард натижада иқтисодиётимизни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

С.САЙДАЛИЕВ

* * *

СУРАТЛАРДА: халқаро анжумандан лавҳалар. Б.АКРАМОВ олган суратлар.

Хабар

Талабалар учун имконият

Республика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг 2005-2006 ўқув йили учун "Камолот" стипендияси танловига келиб тушган 99 номзодлар ҳужжатлари тегишли мутахассисларни жалб қилган ҳолда икки босқичда кўриб чиқилди.

Ҳужжатлар ўрганилишида иштирокчиларнинг хулқи, матбуотда эълон қилинган мақолалари, илмий ишлари, мутахассисликдаги изланишлари каби жиҳатларга жиддий эътибор берилди. Шундай танлов ва таҳлиллардан сўнг охирги хулосага биноан йигирма нафар талаба "Камолот"нинг 2005-2006 ўқув йили совриндорлари, деб топилди. Бу йилги совриндорлар орасида республикамизнинг деярли барча вилоятлари олий ўқув юртлари талабалари бор.

Куни кеча Республика "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг марказий кенгашида совриндорлар учун ажратилган 225 минг сўмлик чек ҳамда "Камолот" стипендианти гувоҳномаси топширилди.

Тақдирлаш маросимида иштирок этувчиларнинг эътироф қилишларича, ушбу мукофот талабалар учун фақатгина моддий манфаат бўлиб қолмай, балки уларнинг келажакдаги илмий фаолиятларига ижобий туртки беради. Зеро, ушбу мукофотни ташкил этишдан мақсад ёшларни рағбатлантириб бориш ва шу орқали уларга юртимиз равнақи йўлида кенг имкониятлар эшигини очиб беришдир.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ

Моли борнинг... ҳоли бор

(Боши 1-бетда)

Яқин ўтмишга бир назар. Советлар даврида шундай пайтлар ҳам бўлдики, ҳатто қишлоқда, қишлоқнинг ҳам энг серўт яйловида яшовчи аҳолининг моли нечтадан зиёд бўлмаслиги белгилаб қўйилди. Меъёрдан оширганники тортиб ҳам олинди. Қарангки, азбаройи мол-ҳолга меҳр қўйган инсонлар ўта тақиқли замонларда ҳам ота-боболаримизнинг чорвадорлик анъаналарини асраб-авайлаб, гард юқтирмай, мол боқиб келишди. Айнан ана шу муқаддас анъана, ана шундай анъанага содиқ, заҳматкаш, тадбиркор одамлар борлиги туфайли энг мураккаб даврларда ҳам дастурхонларимиздан гўшт, сут-қатиқ аримади. Бу дегани, наслимизни, авлодларимизни соғлом, илигини тўқ тутиб келдик.

Сир эмас, иқтисоддаги, жумладан, қишлоқ хўжалигидаги ислоҳотлар туфайли чорвачиликдаги давлат сектори ҳам барҳам топиб кетди. Кейин йирик-йирик жамоа хўжаликларининг улкан чорвачилик комплекслари, сут-товар фермалари тугаб битди. Аммо... Шукрки, бозоримиз, рўзғоримиз гўшт-ёғсиз, сут-қаймоқсиз қолган эмас. Чунки, чорвачиликдаги давлат сектори торайиб боргани сари хусусий сектор кенгайиб борди. У энди тақиқ ва тазйиқлардан халос бўлди. У энди чорвачиликни чинакам барака, тўкислик, бойбадавлатлик манбаига айлантириш имконига эга бўлди.

Шу ўринда чорва билан шуғулланувчилар ўртасида кўп учрайдиган бир мунозара ҳақида тўхталсак. Нима эмиш, чорва боқиб ҳеч ким бой бўлолмасмиш. Бунинг харажати билан даромади мудом учма-уч келармиш. Очиғи, бу фикр нафақат оғизда, баъзан газеталар саҳифаларида ҳам кўринади. Ҳатто ҳисоб-китоблар, рақамлар келтирилади. Чорванинг ташвиши, қийинчиликлари, яйлов, омихта ем етишмаслиги ва бошқа далил-дастаклар рўкач қилинади. Юзакироқ қаралса, бунда анчайин ҳақиқат бордек кўринади. Бироқ... ҳамма гап шундаки, чуқурроқ таҳлил этилса, биз асосий масалани четга суриб, унинг айрим жиҳатларини бўрттираётган бўлиб чиқамиз. Шубҳасиз, чорвачилик ўйин эмас. Уни шунчаки эрмак учун қилмоқчи бўлган одам муқаррар панд ейди. Чунки "битта товуққа ҳам дон, ҳам сув керак" деганларидек, мол боқиш, яъни гўштми ё сут-қатиқми, пишлоқ ёки сариёғми етиштириш учун, албатта, мукаммал бир тизим яратилиши керак. Яъни унинг ем-емишидан тортиб, ветеринария хизмати ва ҳоказо-ҳоказоларгача. Ва бу тизим соат сингари аниқ, пишиқ-пухта ишламоғи зарур. Ана шунда чорвачилик мўл-кўл даромад манбаига айланади. Ана шунда чорвадорнинг "пичоғи ёғ устида", "қозони ҳам, чўмичи ҳам мой" бўлади.

Ана шунда чорвадорни том маънода "минг қўйли бой", деб аташимиз мумкин.

Голландияга тажриба ўргангани борган чорвадор дўстим ғоят ибратомуз воқеани сўзлаб берди. У бир хусусий чорвачилик фермасида бўлибди. Қараса, ҳамма томон артилган шишадай тоза. На кунжара уюми, на пичан ғарами, на гўнг ҳиди, хуллас, ферма келинчакнинг уйидай озода эмиш.

– Ем омбори қани, хашак ғарами қани, гўнг уюми қани? – деб сўрабди у ҳайрон бўлиб.

– Ем билан емишни таъминотчи фирма ходимлари ҳар куни айни белгиланган вақтда етказади. Бошқа бир фирма гўнгни белгиланган вақтда ташиб олиб кетади, – деб жавоб берибди ферма эгаси.

– Ўша ем олиб келадиган ходимлар касал бўлса, ё уйида бир маърака чиқиб қолса, ё йўлда машинаси бузилса...-моллар оч қолиб кетмайдими?

– Унақа бўлиши мумкин эмас. Шартнома тузилганми, у албатта бажарилади, – дебди фермер. – Ҳозиргача бирортаси келмай қолиш у ёқда турсин, ўн минут кечикканини эслолмайман...

Бу воқеада, эҳтимол, муайян муболаға бордир. Аммо шуниси аниқки, чорвачилик билан шуғулланувчи ривожланган мамлакатларда бу соҳадаги ишлаб чиқариш ва сервис тизими нечоғли мукаммал йўлга қўйилгани айни ҳақиқат. Ва... насиб этса, бизнинг чорвадор фермерларимиз ҳам ана шундай мукаммал тизимга етишларига шак-шубҳа йўқ. Ўтказилаётган ислоҳотлар, шу асосда чорвадорларга яратилаётган имкониятлар, қулайликлар шундай деб айтишга тўла асос беради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларни кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ана шу йўналишда янги босқични бошлаб беради, десак, муболаға бўлмайди.

Лўнда қилиб айтганда, мазкур қарор чорвачилик билан шуғулланаётган ҳамда ушбу машаққатли, лекин сербарака соҳага умрини бағишлаш орзу-умидида юрганлар учун беқиёс рағбат, қудратли дастур-дастак, таъбир жоиз бўлса, ишонч ва кафолат ёрлиғи бўлди.

"Белгилансинки, шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида қорамол боқиш билан банд бўлган шахслар, ўзлари етиштирган чорвачилик маҳсулотларидан қандай фойдаланишидан қатъи назар, иш билан таъминланган аҳоли тоифасига киритилади ва "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ пенсия билан таъминланиш ҳуқуқига эга бўладилар", дейилади қарорда.

Содда қилиб айтганда, ўз ҳовлисида мол боқиб, рўзғорини гўшт, сут-қатиқ билан таъминлаётган оддий фуқаро ҳам иш билан банд, деб ҳисобланади, унга меҳнат дафтарчаси очилади, бу дафтарчага меҳнат стажи ёзилади ва, пировардида, ёши етгач, пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади. Албатта, бунинг учун у ҳар ой энг кам ойлик иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида (5 минг сўм атрофида) суғурта бадали тўлаши шарт. Лекин, энг муҳими, энг аҳамиятлиси, ана шу ҳуқуқ юртимиздаги минглаб, юз минглаб, керак бўлса, миллионлаб одамларнинг жамиятда ўз ҳаётларини, ўз ўринлари, ўз тақдирларини тамоман бошқача идрок этишларига, яъни ўзларини жамиятнинг фаол, муҳим, керакли аъзоси, деб ҳис этишларига йўл очади. Уларни "ишсиз", "бекорчи", деган эски тамғалардан халос этади. Энг муҳими, улар куни-кеча ўз рўзғори ташвишида қилиб келган иш бугунги кунда давлат аҳамиятига молик, деб эътироф этилмоқда. Бу эса, шубҳасиз, уларнинг руҳиятига, кайфиятига, иш унумига, яратаётган маҳсулоти сифатига нақадар кучли ижобий таъсир кўрсатади.

Иккинчи томондан, қарорда биз юқорида ривожланган давлатлар мисолида ҳавас билан тилга олган мукаммал тизимни ўзимизда ҳам мустаҳкам қарор топтириш вазифасини қўймоқда. Бу дегани шахсий ёрдамчи хўжаликларда, аниқроқ айтганда, ҳар бир хонадонда қорамоллар сонини кўпайтириш, кўпайтирганда ҳам зотдор, наслли, серсут ва сергўшт молларни кўпайтириш, хонадонларга зооветеринария хизмати кўрсатишнинг мукаммал тизимини яратиш, аҳолининг зотли моллар сотиб олиш имкониятини кенгайтириш учун "Ким ошди" савдоларини ташкил қилиш, банкларнинг аҳолига мол сотиб олиш учун кредит беришини реал, мунтазам асосга йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда. Бугина эмас. Хонадонларда боқиладиган молларни ем-емиш билан таъминлаш масаласини ҳам аниқ-равшан ҳал этиш вазифаси белгиланмоқда. Яна бир эътиборга молик жиҳати, мол сотиб олишга имкони бўлмаган ночор оилаларга ҳомийлар мадади билан қорамол олиб бериш тадбирлари белгиланмоқда.

Қисқаси, имконинг бўлса, кучинг етгунча миқдорда мол сотиб олиб боқ, рўзғорингни бутла, қозонинг ҳам, чўмичингни ҳам мойга ботир, оилангдан ортганини сотиб, пул қил ва барака топ. Имконинг бўлмаса, ҳомийлар кўмагидан баҳраманд бўлиб, лоақал бир бош сигирни асраб-авайлаб парваришла, урчит, кўпайтир – ҳалолинг бўлсин! Бунинг учун керакли бўлган ҳамма имкон, шарт-шароит яратилишига, меҳнатинг ҳимоя қилиниши, рағбатлантирилиши, пировардида, ёш етгандан сўнг пенсия берилишига давлат кафил. Чорвадор учун бундан ортиқ имкон, бундан ортиқ ғамхўрлик борми?

Мухтасар хулоса шуки, бугун ўзбек деҳқони, боғбони, сингари ўзбек чорвадори ҳам яхши ишлаб, ўз рўзғорини фаровон этиш, айни пайтда эл дастурхонини тўлдириш, аъло сифатли маҳсулот яратиб, хорижга экспорт қилиш, хуллас, бойбадавлат яшаш имконига эга бўлмоқда. Энди гап бу имкондан оқилона фойдалана олишда.

Ҳ.ТЕМИРОВ

Яхшилик ерда қолмайди

Очиғини айтсам, Президентимизнинг қишлоқ аҳолиси учун яна бир ғамхўрлик ҳақидаги қарорини радиода эшитгандим-у, лекин, шунчалар тез мол-ҳолли бўлиб қоламан, деб ўйламаган эдим.

Куни кеча маҳалламиз раиси боқувчисини йўқотган, серфарзанд хонадон сифатида бизнинг оиламизни ҳам рўйхатга киритган экан. Бир бош зотли сигир келтириб беришди. Каттагина бузоғиям бор. Хурсанд бўлганимдан кўзларимга ёш келди. Болаларимнинг севинишганини кўрсангиз. Худога шукр, қозонимиз ҳам, чўмичимиз ҳам мойли бўлиб қолди. Энди кичкиналарим эрталаб мактабга бир пиёладан қайноқ сут ичиб кетишяпти. Сутли ош, ширгуруч деган тансиқ таомлар эсимиздан ҳам чиқиб кетган экан. Жонимиз кириб қолди. Ҳатто кеча ўзимиздан ортиб қолган сутдан қўшниларимгаям чиқарвордим.

Кейин билсам, ўша бизникига сигир олиб келиб беришган куни қишлоғимиздаги Тамарахон, Ферузахон, Шуҳратжон каби ўнга яқин кам таъминланган оилаларга биттадан сигир беришган экан.

Аввало, бошларида қанча давлат ишлари бўла туриб, биздек серфарзанд, камхарж оилаларни, бизларнинг тирикчилигимиз, еб-ичишимизни ўйлаган Президентимизга раҳмат. Биздек оилаларга ҳиммат кўрсатган олижаноб инсонларга раҳмат. Етимнинг, сағирнинг бошини силаган икки дунёда кам бўлмайди. Илоҳим, тани-жонлари соғ бўлсин, топганлари тўйга буюрсин.

Маҳфуза МАННОНОВА,
Тошкент тумани, Чувалачи қишлоқ фуқаролар йиғинида истиқомат қилувчи кўп болали она.

Фаровонлик манбаи

Халқимиз азалдан чорвачилик билан шуғулланади. Мол-қўй degани ҳам даромад, ҳам ризқ-рўз манбаи. Аммо, мол-қўй боқиш, асрашга ҳаммада хоҳиши бўлса-да, имкон бўлавермайди. Шу жиҳатдан Президентимизнинг яқинда матбуотда эълон қилинган "Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларни кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори айни муддао бўлди.

Мамлакатимиз аҳли қатори Хоразм воҳаси меҳнаткашлари ҳам мазкур қарорни мамнуният билан кутиб олдилар. Биз шахсий ёрдамчи хўжалик соҳибларидан айримлари билан суҳбатлашиб, уларнинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқдик.

Рустам СУЛТОНОВ, нафақахўр:

– Умрим қишлоқда ўтяпти. Узоқ йиллар Боғот туманидаги "Боғот" ширкат хўжалигида бўлим бошлиғи бўлиб ишладим. Биз яшаётган ерлар Амударёга туташлиги, ариқ-зовурларнинг кўплигидан мол-қўй боқишга жуда қулай. Шу боис ҳам оиламизда ёрдамчи хўжалик сифатида чорвачиликка катта эътибор бериб келмоқдамиз. Ҳозирда шахсий фермамизда 15 бош қорамол, 7-8 бузоқ бор. Қўйларимиз 50 бошга етай, деб қолди. Очиғини айтганда, чорвачилик оиламизнинг асосий даромад манбаи ҳисобланади.

Шунинг ҳисобидан уй қуряпмиз, тўй қиляпмиз. Шахсий "Нексия", "Тико" машиналаримиз, МТЗ тракторларимиз бор. Президентимиз қарори шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорвачиликни ривожлантиришга катта имкон беради. Бу эса эл-юрт фаровонлигига олиб келади.

Ибодулла СОТИМОВ, меҳнат фахрийси:

– Асли чорвадорман. Мутахассислигим зоотехник. Бутун меҳнат фаолиятим чорвачилик билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам чорвачиликнинг ҳаётимиздаги ўрни, баракатини беқиёс, деб биламан. Ўзимнинг шахсий ёрдамчи хўжалигим бор. 15-20 бош қорамол, 70-80 бош қўй-эчки, ҳатто қуёнгача парваришлаймиз. Асосий ишни ўғилларим Ғаффор, Расуллар, келинларим, умуман, оила аъзоларимиз бажаришади.

Табиийки, ширкат ерлари фермер хўжаликларига бўлиб берилгач, айрим кишилар ишсиз қолди. Президентимизнинг мазкур қарори ўшандоқ кишилар ва биз каби оила чорваси ташкил қилиб, эл фаровонлиги йўлида меҳнат қилаётганлар учун айни муддао бўлди. Қарорда "Белгилансинки, шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликларида қорамол боқиш билан банд бўлган шахслар ўзлари етиштирган чорвачилик маҳсулотларидан қандай фойдаланишдан қатъи назар, иш билан таъминланган аҳоли тоифасига киритилади ва "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ пенсия билан таъминланиш ҳуқуқига эга бўладилар", дейилгани ҳам жуда зўр бўлди. Демак, оила чорвасини боқаётган фарзандларимиз ҳам эндиликда "ишсизлик"дан қутуладиган бўлдилар.

Х. ҚУРБОНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

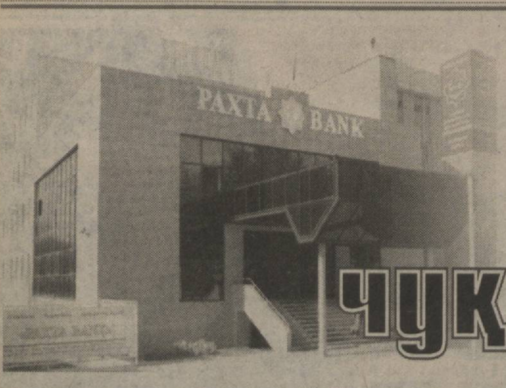

"ПАХТАБАНК": Ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган йиғилишида эришилган натижаларга холис ва оқилона баҳо берилиб, демократик янгиланиш, иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш йўлида дадил қадамлар қўйилганлиги алоҳида таъкидланди.

Эътироф этиш жоизки, республикамизнинг ижтимоий-иқтисодий салоҳиятини юксалтириш борасидаги бундай салмоқли ютуқларда йил сайин ривожланиб, такомиллашиб бораётган банк тизимининг ҳам ҳиссаси каттадир.

Иқтисодий салоҳият имкониятлари

Хусусан, бугунги кунда "Пахтабанк" республика иқтисодиётининг қон томири ҳисобланувчи тижорат банклари сафидан ўзига хос ўринни эгаллаб, ҳар жиҳатдан энг салоҳиятли молия институтларидан бирига айланди. Яъни, дастлаб фақат қишлоқ хўжалик соҳасини қўллаб-қувватлашга ихтисослашган бу банк эндиликда мамлакатнинг бутун аграр секторини кредитлайдиган ва молиялаштирадиган универсал банк сифатида катта имкониятларга эга бўлди. Мисолларга мурожаат этайлик.

Кейинги йиллар давомида "Пахтабанк" мамлакат қишлоқ хўжалигини тубдан ислоҳ қилиш ва янада чуқурлаштиришга салмоқли амалий ҳисса қўшиш билан бирга, ўзининг ташкилий тузилмасини ривожлантириш ва такомиллаштириш, хизмат кўламини кенгайтириш, банк фаолияти стратегиясини жаҳон андозалари даражасига кўтариш ва молиявий барқарорликни таъминлаш борасида катта юксалиш йўлини босиб ўтди. Айниқса, 2005 йил бутун республика ижтимоий-иқтисодий ҳаётида бўлгани каби, акциядорлик-тижорат "Пахтабанк"и фаолиятида ҳам катта из қолдирди. Республика қишлоқ хўжалигида давлат эҳтиёжлари учун ғалла ва пахта етиштиришда қўлга киритилган ютуқларда банк ходимларининг хизмати шундан далолат беради.

Ҳозирги кунда "Пахтабанк"нинг 12 та вилоят бошқармаси ва уларнинг таркибига кирувчи 183 та ҳудудий филиаллар, шунингдек, жойларда очилган 618 та мини банклардан иборат бутун бир тизими турли мулк шаклидаги 132 мингдан кўпроқ юридик ҳамда 260 мингдан зиёд жисмоний шахсларга комплекс банк хизмати кўрсатиб келмоқда. Ўтган даврда банк бошқаруви тизимини янада такомиллаштириш, ягона ахборотлар базасини шакллантириш, тўловлар ўтишини тезлаштириш орқали мижозларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида амалдаги электрон тўлов тизими кенгайтирилиб мукаммаллаштирилди. Жумладан, банкда ягона вакиллик ҳисобвараги орқали тўловлар тизими ташкил этилганлиги банкнинг актив ва пассивларини самарали бошқариш, мавжуд активлар миқдорини мақбул даражада сақлаш ва тўловларда узилишларга йўл қўймаслик имконини берди.

Бугунги кунга келиб, "Пахтабанк"нинг жами активлари 347,8 миллиард сўмга етиб, у ўтган йилдагига нисбатан 1,45 мартага ўсди. Даромад келтирувчи активлар 2005 йил бошидаги кўрсаткичга нисбатан 1,4 мартага ўсишига эришилди.

Эндиликда банкнинг шакллантирилган жамланма капитали миқдори Марказий банк томонидан ўрнатилган ҳамда хорижий банклар билан имзоланган кредит шартномаларида акс эттирилган иқтисодий меъёр ва талабларга тўла жавоб беради. Чунончи, капиталнинг етарлилик коэффициенти бўйича энг кам меъёр 10 фоиз даражасида ўрнатилгани ҳолда, 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, капиталнинг таваккалчиликка тортилган активларга нисбатан 21,4 фоизни ташкил этди. Бу эса яқин келажакда банк томонидан активлар ва пассивлар миқдорини янада ошириш имконини беради.

Қувонарлиси, 2005 йил якунлари бўйича Ўзбекистон Республикаси "Ахбор-Рейтинг" банклараро рейтинг компанияси томонидан ўтказилган рейтинг натижалари бўйича "Пахтабанк" барча тижорат банклари орасида энг юқори кўрсаткичга эришди. Ушбу рейтингда республиканинг 23 та тижорат банки қатнашиб, бунда асосан банкларнинг капитали етарлилиги, активлар сифати ва ликвидлилик даражаси кўрсаткичлари таққосланди.

"Пахтабанк"нинг бугунги иқтисодий салоҳиятини ва тижорат банклари ўртасидаги мавқеини акс эттирадиган рақам ва далилларни яна кўплаб келтириш мумкин. Мисол учун, банк акциядорларининг 2005 йил апрелдаги йиллик умумий ҳисобот йиғилишида банк устав капитали 13,5 миллиард сўм миқдорида эълон қилинган эди. Шундан сўнг банкнинг 500 миллион сўмлик ўнинчи эмиссия акциялари муомалага чиқарилиб, йил давомида тўлиқ жойлаштирилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, банк акциялари "Тошкент" республика фонд биржасининг "А" тоифадаги расмий листингига киритилган. Бу ҳол "Пахтабанк"нинг мамлакатдаги энг ишончли акциядорлик банки эканлигини билдиради. 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, банк акциядорлари 77494 нафарга етганлиги, уларнинг 20524 нафари юридик ва 56970 нафари жисмоний шахс ҳамда хусусий тадбиркорлар эканлиги ушбу фикрнинг тасдиғидир.

2005 йилда, шунингдек, банк инвестиция сиёсатини ўз активларини сифат жиҳатидан яхшилаш, уларнинг мақбул даражадаги таваккалчилик ва ликвидлилигини таъминлаш, инвестициялар портфелини самарали бошқариш ҳамда банкнинг потенциал даромадини ошириш тамойиллари асосида олиб борди. Натижада банкнинг жами қимматли қоғозлар портфели, 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, 6111 миллион сўмга етди.

"Пахтабанк" ўтган йил давомида давлат қимматли қоғозлари билан олди-сотди операцияларини ҳам фаол амалга оширди. Жумладан, давлат қисқа муддатли облигациялари (ДҚМО) бозорида бирламчи дилер сифатида фаол қатнашди. 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, банкнинг ДҚМОлари портфели 1745,6 млн. сўмдан ортди.

Инвестиция сиёсатини янада такомиллаштириш ҳамда банкнинг даромадлилиги ва устав капиталини кўпайтириш мақсадида эса 2006 йилда банкнинг қимматли қоғозлар бозоридаги фаолиятини XI-эмиссия акцияларини муомалага чиқариш ва йил давомида уларни тўла жойлаштириш, қимматли қоғозлар портфелини уларнинг турлари бўйича ликвидлилиги ва даромадлилигини ҳисобга олган ҳолда диверсификациялаш йўли билан ривожлантириш режалаштирилган.

Асосий маблағ — қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга

Маълумки, "Пахтабанк" республика иқтисодиётининг устувор соҳаси — қишлоқ хўжалигида кенг кўламда амалга оширилаётган бозор ислоҳотлари жараёнида ҳал

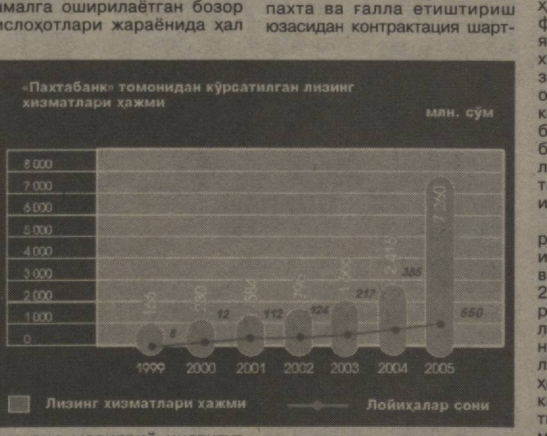

қилувчи молиявий институт вазифасини ўтамоқда. Бунда, айниқса, унинг республика қишлоқ хўжалигининг эртанги равнақини таъминлайдиган фермерлик ҳаракати ривожига қўшаётган амалий ҳиссаси бекиёсдир.

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тубдан ислоҳ қилишнинг устувор йўналиши бўлган фермер хўжаликларини жадал ривожлантиришга эътибор кескин кучайтирилгани самараси ўлароқ, бугун мамлакатнинг 1 миллиондан зиёд фуқароси айнан шу тармоқда муҳим иш ўрни ва доимий даромад манбаи билан таъминланган. Шу боис эндиликда давлат эҳтиёжлари учун харид қилинаётган ғалла ва пахтанинг 65 фоизигача миқдори улар томонидан етиштирилмоқда. Бундай даражага эришишда "Пахтабанк"нинг ҳам хизмати катта, албатта.

Одатдагидек, 2005 йилда ҳам банк асосий эътиборни фермер хўжаликларини янада жадал ривожлантириш, уларнинг ерга эгалик ҳуқуқларини қонуний таъминлаш

ҳамда хизмат кўрсатувчи ва тайёрлов идоралари билан тузган шартномаларини тўла бажаришлари, моддий ресурслар ва маблағлардан мақсадли ҳамда оқилона фойдаланиш тамойилларини такомиллаштиришга қаратди. Бунда "Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган пахта ва ғалла етиштириш харажатларини тижорат банклари томонидан кредитлаш тўғрисидаги низом"га мувофиқ, амалдаги тартиб-қоидаларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга риоя қилган ҳолда, жумладан, имтиёзли кредит беришнинг ойлик меъёрлари бекор қилиниб, кредитларни агротехника тадбирларининг мавсумий муддатларидан келиб чиқиб, уч-тўрт даврга бўлиб ажратиб бориш тартиби ўрнатилди. Бундан ташқари, республика Молия вазирлиги қошидаги Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳисоб-китоб жамғармаси томонидан кредит ресурсларини ойига икки марта ажратиш йўлга қўйилди.

Банкнинг якунланган йилда амалга оширган хайрли ишларидан яна бири шуки, давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган ғалла ва пахтани етиштирувчи фермер хўжаликлари раҳбарларига мўлжалланган услубий қўлланма тайёрланиб, улар банкнинг барча филиалларига етказилди. Бу қўлланмада пахта ва ғалла етиштириш юзасидан контрактация шартномаларини тузиш, томонларнинг шартнома шартларини бажаришга оид жавобгарликлари, экинлар парваришига сарфланадиган харажат ва олинадиган даромадларни режалаштириш, имтиёзли кредит олиш ва бўлғуси ҳосилни суғурталаш тартиблари содда ва лўнда қилиб баён этилган.

Кредитлашнинг ана шу янгича тамойиллари асосида ўтган йили ғалла ва пахта етиштириш харажатлари учун жами 225 миллиард 618 миллион сўмдан зиёд имтиёзли кредит ажратилди. Ушбу маблағларнинг қишлоқ хўжалиги корхоналарининг кредит буюртмаларида кўрсатилган мақсадларга сарфланиши банк томонидан таъминлаб борилгани натижасида, ажратилган кредитлар муддатидан олдин сўндирилиб, Молия вазирлиги қошидаги Жамғармадан олинган ресурс маблағлари тўлиқ қайтарилди.

Шуниси диққатга сазоворки, ушбу янгича тамойил қишлоқ хўжалиги корхоналарини тайёрлов ташкилотлари орқали кўплаб траншлар йўналтириш билан бўнаклашга нисбатан қатор афзалликларга эга эканлиги амалда исботланди. Бу нималарда кўринади? Аввало, қишлоқ хўжалик корхоналари энди керакли сарф-харажатлар учун ўзлари буюртма бериб, эркин кредит олиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Иккинчидан, корхона раҳбарлари маблағлар кредит сифатида берилаётганлиги туфайли улардан оқилона ва самарали фойдаланиш, кредитлар ва уларга ҳисобланган фоизларни ўз вақтида қайтариш учун масъул ва жавобгар эканликларини ҳис қилдилар. Шу боис давлат эҳтиёжлари учун ғалла етиштириш харажатларини молиялаштириш мақсадларига ажратилган имтиёзли кредитлар ўз вақтида ва тўлиқ қайтарилди.

"Пахтабанк" ҳозирда қишлоқ хўжалик корхоналарининг техника воситалари ва эҳтиёт қисмларига бўлган эҳтиёжларини ҳам ўз ресурслари ҳисобидан қондириш салоҳиятига эга. Масалан, 2005 йилда банк қишлоқ хўжалик корхоналари ва уларга хизмат кўрсатувчи ташкилотларга техника ва эҳтиёт қисмлар учун ўз ресурсларидан 34,6 миллиард сўм кредит ажратди. Бу маблағнинг асосий қисми ҳайдов ва чопиқ тракторлари, уларга эҳтиёт қисмлар ва культиваторлар сотиб олишга йўналтирилди.

Банк томонидан қишлоқ хўжалик корхоналарига лизинг хизмати кўрсатиш даражаси эса 2005 йилнинг ўзида 2,8 баравар ўсди. 61 та ширкат ва 211 та фермер хўжалигига "Класс", "Доминатор", "ДОН-1500Б", "Енисей", "Нива-Эффект" русумли дон комбайнлари, "ТТЗ", "ВТ-150", "ДТ-75", "Олтой" тракторларини харид қилиш учун лизинг усулида ёрдам берилди.

Республика Президенти ва ҳукуматининг паст рентабелли, зарар кўриб ишлаётган ва истиқболсиз ширкат хўжаликларини тугатиб, улар негизида мустақил фермер хўжаликларини ташкил этиш тўғрисидаги Фармон ва қарорларининг ижросини таъминлашда ҳам "Пахтабанк" бевосита ва фаол иштирок этмоқда. Зеро, янги фермер хўжаликларига хизмат кўрсатувчи инфратузилмалар тезроқ шаклланиб, оёққа туриш жараёнида малакали банк хизматига муҳтож бўлади. Шуни ҳисобга олиб, банк собиқ ширкат хўжаликлари ҳудудида қўшимча 140 та мини банк очиб, уларни ишга туширди.

Мини банкларни кўпайтириш билан боғлиқ ташкилий ишлар бу йил ҳам изчил давом эттирилмоқда. Хусусан, 2006 йилда ташкил этилиши режалаштирилган мини банклар масаласи Марказий банкнинг ҳудудий бош бошқармалари, вилоят ҳамда туман ҳокимликлари ва қайта ташкил этиш комиссиялари иштирокида атрофлича муҳокама этилиб, пухта тайёрланган ҳужжатлар эса Марказий банк ҳамда республика Вазирлар Маҳкамасига тақдим этилди. Гап шундаки, республика Президентининг "2006 йилда қишлоқ хўжалиги кооперативлари (ширкатлари)ни фермер хўжаликларига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг тегишли фармойишига мувофиқ, бу йил жами 447 та паст рентабелли, зарар кўриб ишлаётган истиқболсиз ширкат хўжалиги тугатилиб, улар негизида юридик мақомга эга бўлган фермер хўжаликлари ташкил этилади. Шу муносабат билан "Пахтабанк" тизимида режа-жадвал бўйича 150 та мини банк очиш режалаштирилган. Ўз вақтида ана шу мини банклар учун тугатилган хўжаликларнинг биноларидан хоналар ажратилгани, зарурий жиҳоз ва оргтехникалар билан таъминланиб, тайёр ҳолга келтирилгани туфайли ҳозир ҳаммаси тўлиқ фаолият кўрсатаяпти. Шундай қилиб, банк тизимидаги жами мини банклар 618 тага етказилди.

Кичик бизнесни қўллаш — истиқболни кўзлаш

Республика Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил якунларига бағишланган мажлисида мамлакат ялпи ички маҳсулотининг 76 фоизини, жумладан, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг деярли ҳаммасини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ишлаб чиқараётгани айтилди.

- Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, 2005 йил кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишида туб бурилиш йили бўлди, - деб таъкидлади давлатимиз раҳбари. - Бу соҳа нафақат иқтисодиётнинг ўсиш суръатларини жадаллаштириш, балки бандлик ва аҳоли даромадларини ошириш масалаларини ҳал этишда ҳам етакчи ўрин тутмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, 2005 йилда кичик бизнес объектлари 31,5 тага кўпайиб, жами 310 мингтадан ошди. Фақат кичик бизнеснинг ўзи ялпи ички маҳсулотнинг 38,2 фоизини етказиб бермоқда. Янги яратилаётган иш ўринларининг 85 фоизи айнан кичик бизнес ҳиссасига тўғри келмоқда. Иқтисодиётда банд бўлган аҳолининг 65 фоиздан кўпроғи ҳам шу соҳада фаолият юритаётир.

Бундай ижобий натижаларга, табиийки, иқтисодиётнинг бу сектори учун мустаҳкам ҳуқуқий пойдевор ва барқарор қулайликлар яратиш, кенг кўламда имтиёзлар бериш билан бирга, уни иқтисодий қўллаб-қувватлаш мақсадида кредитлаш тизимини шакллантириш ва ривожлантириш масалаларига жиддий эътибор берилаётгани туфайли эришилмоқда. Бошқача қилиб айтганда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишида республика тижорат банклари тизими, хусусан, "Пахтабанк"нинг ҳам молиявий ёрдами катта бўлмоқда.

Бир мисол. Банк филиаллари томонидан хизмат кўрсатилаётган кичик бизнес

субъектлари сони 2005 йил давомида 22525 тага кўпайиб, жами 105733 тага етди. Уларга барча молиялаш манбаларидан 48,6 миллиард сўм кредит ажратилди. Ушбу маблағнинг 36,6 миллиард сўми ёки 75 фоиздан кўпроғи банкнинг ўз маблағлари ҳисобига тўғри келди. Йил давомида эса кичик бизнес субъектларининг 10554 та лойиҳаси молиялаштирилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг банк кредитларидан самарали фойдаланишлари учун янада кенг имкониятлар яратиб бериш мақсадида эса қўшимча ресурсларни жалб этиш ҳаракатлари ҳам изчил давом эттирилди. Жумладан, Европа Тикланиш ва тараққиёт банки билан кичик бизнес субъектларига микрокредитлар ажратиш мақсадида имзоланган кредит шартномасига мувофиқ, 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, 2290 минг АҚШ доллари тўлиқ ўзлаштирилди. Ушбу кредит линиясини янада кенгайтириш учун банкнинг Ғиждувон, Денов, Каттақўрғон ва Ургут туманлари филиалларида микрокредитлаш бўлимлари очилди. Шу билан бирга, Осиё Тараққиёт банки билан микромолиялаштиришни ривожлантириш мақсадида 7,5 миллион АҚШ доллари миқдоридаги кредит шартномаси ҳам имзоланган эди. 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, бу маблағнинг 5,6 миллион АҚШ доллари ҳам тўлиқ ўзлаштирилди.

Банк филиаллари томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналарига ажратилаётган кредитлар ҳисобига қишлоқ жойларда

янги-янги иш ўринлари очилиб, маҳсулот ишлаб чиқариш кескин кўпайиб бормоқда. Жумладан, 2005 йил давомида кичик бизнес субъектларига берилган кредитлар ҳисобига 16677 та янги иш ўринлари яратилди. Ана шу кредит маблағларидан оқилона ва самарали фойдаланиш эвазига жами 15,3 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу 2005 йилнинг 1 январидаги кўрсаткичга нисбатан 44 фоиз кўпдир.

Даромад манбаи

Агар банк тизими мамлакат иқтисодиётининг қон томири бўлса, унда оқадиган қон пул маблағидир. Демак,

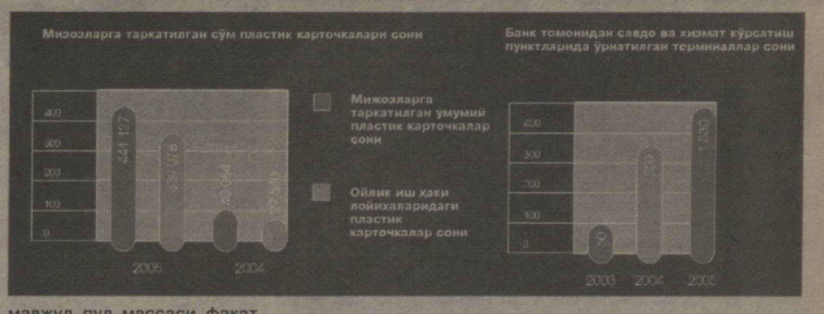

мавжуд пул массаси фақат банк орқали қанчалик тўлиқ ва барқарор айланса, давлатнинг иқтисодий салоҳияти шунчалик мустаҳкамланиб, мамлакатда ҳаёт фаровонлашиб бораверади. Зеро, пул маблағлари банк тизими орқали барқарор ҳаракатда бўлса, уларни иқтисодиётнинг исталган соҳасига исталган вақтда ва зарур миқдорда йўналтириш имкониятлари ҳам доимо мавжуд бўлади. Бу эса, ишлаб чиқаришни барқарор бошқариш, изчил ривожлантириш, кенгайтириш имконини беради.

Шу нуқтаи назардан қараганда, республика Вазирлар Маҳкамасининг "Пул маблағларининг банкдан ташқари муомаласини янада қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори мамлакатнинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз. Ушбу қарорнинг муваффақиятли ижроси эса республика тижорат банклари саъй-ҳаракатларига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқдир. Буни ҳисобга олган "Пахтабанк" раҳбарияти, аввало, аҳоли қўлидаги бўш пул маблағларини банк омонатлари ва жамғармаларига жалб қилишнинг ҳар томонлама фойдали усулларини жорий этишга жиддий эътибор қаратмоқда. Натижада банкнинг ўз ресурслари базаси тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Иккинчидан, жалб этилган маблағларни иқтисодиётнинг реал секторини кредитлаш ва молиялаштиришга йўналтириб, ишлаб чиқаришни кенг кўламда қўллаб-қувватлашга эришилмоқда. Учинчидан эса, аҳоли ҳам бўш пул маблағларини банк омонатларида сақлаб, ўз даромадларини кўпайтириш имконига эга бўлмоқда.

Ҳозирги кунда банк тизимидаги омонатлар тури 21 тага етказилди. Юқори даромад тўланадиган "Саломатлик", "Мураббий", "Фаровонлик", "Кафолат", "Орзу", "Мўъжиза", "Имконият", "Обод юрт", "Хазина" омонат турлари аҳолига, айниқса, манзур бўлмоқда. "Маиший тўлов" омонат турининг жорий этилгани эса, мижозлар учун қўшимча даромаддан ташқари коммунал тўловларни тўлашда катта қулайлик ҳам яратди.

Банк томонидан депозит ҳамда фоиз сиёсати стратегияси тўғри танлангани боис омонатчилар сафи йил сайин кенгайиб бораяпти. 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, банкнинг жами омонатчилари 240 минг кишидан ошди. Улардан омонатларга жалб этилган маблағлар эса 52,5 миллиард сўмга етди.

Пул маблағларини омонатларга жалб этишда аҳолининг банкка бўлган ишончи ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлиги ҳақиқат. Бунга эришиш учун банк ўз мижозлари олдидаги мажбуриятларини тўла ва ўз вақтида бажариши, барқарор молиявий сиёсат юритиши лозим бўлади. "Пахтабанк"нинг айнан шу мақсадларга қаратилган изчил саъй-ҳаракатлари унинг республика депозит бозоридаги ўз ўрнини янада мустаҳкамлаш, мижозларга кўрсатилаётган банк хизматлари доирасини муттасил кенгайтириб бориш учун ишончли замин яратмоқда.

Банкда ана шундай имкониятлар доирасида пухта шаклланиб, тобора кенг ривожланаётган янги йўналишлардан бири пластик карточкалар орқали нақд пулсиз тўловларни амалга ошириш тизимидир. Банкнинг пластик карточкага эга бўлган мижозлари, 2006 йил 1 январ ҳолатига кўра, 441127 кишига етди.

Бугунги кунга келиб, республиканинг турли ҳудудларидаги савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларида 1550 дан зиёд терминаллар ўрнатилган. Улар орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоблар амалга оширилмоқда. Тасаввур ҳосил қилиш учун айтиш жоизки, пластик карточкалар орқали ҳисоб-китоблар ўтган бир йилнинг ўзида 5 баравар кўпайди.

2006 йилда савдо ва хизмат кўрсатиш корхоналарида турли дисконт дастурларни жорий этиш, совғаларни топширувчи ютуқли схемалар, бонуслар ташкил қилиш йўли билан пластик карточка эгаларини рағбатлантириш, овердрафт кредитини кенгроқ қўллаш ҳам режалаштирилган.

Кадрлар малакаси — муваффақият омили

Ҳар қандай жамоанинг мавқеи ва нуфузини, иқтисодий салоҳиятини, аввало, у ерда меҳнат қилаётган кадрларнинг малакаси белгилайди. Банк соҳасида ишлаётган мутахассисларнинг малака ва касб маҳоратлари эса, айниқса, муҳим аҳамиятга эга. Шу боис "Пахтабанк" кадрлар сиёсатининг асосий мақсад-моҳияти банк фаолиятининг ижтимоий-иқтисодий самарадорлигини оширишга қодир бўлган, бозор иқтисодиёти асослари ва замонавий банк амалиётларини пухта эгаллаган юқори малакали кадрларни шакллантириб боришдан иборатдир.

Кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлашда асосий эътибор, биринчи навбатда, тизимда юзага келаётган муаммоларни ташаббускорлик билан ўз вақтида ҳал эта оладиган, бугунги кун талаблари асосида фикрлайдиган кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаб боришга қаратилмоқда. Кадрлар таркибини сифат жиҳатидан яхшилаб бориш мақсадида раҳбар лавозимларга тайинланадиган ходимлар захираси истиқболли ёш мутахассислар билан мунтазам тўлдириб борилмоқда. Масалан, 2005 йил давомида банк тизими бўйича 93 нафар ёш ходим раҳбарлик лавозимларига тайинланди. Уларнинг аксарияти захира таркибидан олинди.

Ўтган йили, шунингдек, 1132 нафар банк ходими қайта тайёрлаш, малака ошириш ва тажриба алмашиш тадбирларида иштирок этди. Шундан 833 нафари раҳбар ва мутахассис ходимлардир. Касб малакасини ошириш тадбирларини республика ҳамда хорижий банкларнинг ўқув марказлари ва олий ўқув юртларида ўтказилди. Уларнинг асосий қисми республика Марказий банки ва Минтақавий банк, Германия, Хитой, Япония, Бельгия, Буюк Британия каби давлатлар банклари ва ўқув марказларида малака оширди.

Бундан ташқари, қобилиятли, билимга чанқоқ ёш ходимлар орасидан муносибларини танлаб олиб, республика Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси, шу академия қошидаги Олий бизнес мактаби ва Банк-молия академиясида ўқитиш ҳам давом эттирилмоқда. Мисол учун, 2005 йилда 11 нафар ходим ушбу даргоҳда ўқишни якунлаган бўлса, 2005/2006 ўқув йилида 23 нафар ходим тингловчилар сафига қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида"ги қарорида айни қизғин паллага кираётган кўкламги дала ишларини муваффақиятли амалга ошириш, айниқса, давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган пахта хомашёси ва ғалланинг контрактация шартномаларида белгиланганидан кам бўлмаган миқдорда етиштирилишини таъминлашга оид зарур вазифалар аниқ белгилаб берилди. Ушбу долзарб меҳнат жараёнида республика тижорат банклари ҳам фаол иштирок этиши лозим. Шунинг учун айни кунларда "Пахтабанк" ходимлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи ва фаолияти шу тармоқ билан боғлиқ бўлган барча қишлоқ инфратузилмаларини талаб даражасида кредитлаш ва молиялаштириш мақсадида мавжуд барча имкониятларни ишга солмоқда.

"ПАХТАБАНК" МАТБУОТ ХИЗМАТИ.

Қарор ва ижро

Келажак мулкдорники!

Гуллар ўлкаси дея ном олган – Наманган вилоятига ташриф буюрган киши бугун она табиатнинг энг гўзал манзараларига гувоҳ бўлади. Бу мафтункорлик Қамчиқ довонидан ўтиб, вилоят дарвозаси ҳисобланган – Поп тумани ҳудудига илк қадам қўйган лаҳзалардаёқ қалбингизни чулғаб олади. Беихтиёр бу йилги кўклам водийга алоҳида кўтаринкилик, ўзгача бир файз ва баракатлар билан кириб келаётганлигини, баҳор чор атрофни янада фусункор қиёфага буркаб юборганлигини ҳис этасиз. Ям-яшил тусга кирган далаю боғ, қир-у адирлар, кенг яйловларга термулиб кўзингиз қувнайди. Катта йўлнинг икки томонида ястаниб ётган бепоён боғлар бағрида кўкка бўй чўзган мевали дарахтлар айни дамда укпардай оппоқ. Бодроқдай потирлаб очилган гул косачаларида асаларилар ғужғон ўйнайди. Мусаффо ҳавода ҳам, эсаётган майин шабадада ҳам гуллар иси омихта.

Танаси оқланиб, остига ишлов бериб қўйилган бу боғлар сизни Чустгача, ундан ўтиб Тўрақўрғонгача ўзига мафтун этиб боради. Далаларда турли русумдаги техникалар наърa тортмоқда. Деҳқонларнинг қўли-қўлига тегмайди. Қимирлаган тирик жон борки, ҳамма кўкламнинг ширин ташвишлари билан овора. Айниқса, йўл бўйларида жадал бораётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш тадбирларининг бу йил ҳар қачонгидан ҳам авж олганлиги кайфиятингизни кўтаради. Бунёдкорлик ишқи билан яшаётган водий аҳлининг эзгу нияти, ёруғ орзулари мана шу саъй-ҳаракатларда ўз ифодасини топаётгандай гуё. Бу жараён замиридаги одамларнинг эртанги кунга бўлган ишончини, элим деб, юртим деб, ёниб тепаётган юраклар тафтини осонгина туясиз.

Бу ҳақда гап борар экан, гўзал баҳор кунларида мамлакатимизга ташриф буюриб, Наманганда меҳмон бўлган Россия Федерацияси Федерал Мажлисининг давлат думасидаги МДҲ ва ватандошлар билан алоқалар қўмитаси раиси Андрей Кокошин бошчилигидаги делегация аъзоларининг вилоятнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши, айниқса, тобора кенг қулоч ёзаётган фермерчилик ҳаракати истиқболларига, улар учун жойларда намунали хизмат кўрсатиш борасида барпо этилаётган инфратузилма шохобчалари фаолияти билан танишиб, Россия ишбилармонлари билан ҳамкорликда амалга оширилаётган кўплаб ибратли ишлар алоҳида эътироф этилганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Ҳақиқатан ҳам бугун Наманганда халқни ўйлаб, узоқни кўзлаб амалга оширилаётган ибратли ишларга гувоҳ бўласиз. Тадбиркорлик ҳаракатларига янада кенг йўл очилиб, ишбилармонлар вилоят ҳокимлиги ва тегишли муассасалар томонидан қўллаб-қувватланаётганлиги кўплаб янги иш ўринлари яратилишида муҳим омил бўлмоқда.

Иқтисодиётни ривожлантиришга биринчи галдаги вазифа сифатида қаралмоқда. Республика Марказий банкининг Наманган Бош бошқармаси, унинг теварагига жипслашиб иш юритаётган акциядорлик тижорат банкларининг вилоятдаги бошқарма ва филиаллари муштарак мақсад йўлида бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилмоқдалар. Барча жабҳалар қатори вилоятда аграр тармоқни ривожлантиришга катта эътибор қаратилмоқда. Шу йилнинг ўзида ҳукуматимизнинг тегишли қарорлари асосида кўплаб ширкатлар тугатилиб, улар негизида минглаб янги фермер хўжаликларига асос солинди. Бугун бу борада қилинаётган ишлар ҳам ибратли бўлмоқда.

"Техника дастури" амалда

Чуст – табаррук жой. Бу ердан Республикамизда ҳам номлари таниш-кўплаб олиму фузалолар, илму донишлар, ёзувчи ва шоирлар етишиб чиққан. Туман ҳудудида покиза зиёратгоҳлар, муборак қадамжолар кўп. Аҳолининг аксарият қисми азал-азалдан ҳунарманд. Касаначилик одамлар қонида авлоддан-авлодга ўтиб яшайди. Сўнгги йилларда туманда пахтачилик ва ғаллачиликда ҳам катта ютуқлар қўлга киритилмоқда. Мавжуд экин майдонларининг ялпи ҳолда фермерлар қўлига ўтаётганлиги эришилаётган ютуқлар омилига айланмоқда. Бугун бу ерда аллақачонлар вилоят миқёсига чиқиб, энг юқори ҳосил кўтараётган фермерлар ҳам кўпчиликни ташкил этади. Ана шундай уста пахтакорлардан бири "Жўра" фермер хўжалиги раҳбари Соҳибжон Жўраевдир. Унинг фермер бўлганига ҳали у қадар кўп бўлмаса-да, Соҳибжон ака деҳқончилик сир-синоатларидан яхши хабардорлиги боис хўжалиги тез оёққа турди. Ғалла ва пахтадан ҳар йили мўл ҳосил етиштирмоқда.

–Техникасиз деҳқон қанотсиз қушга ўхшайди, - дейди фермер. –Ер олиб, фермер хўжалиги ташкил этган йилим анча қийналдим, камчилигим техника эди. Ана шундай пайтда "Пахта Банк"нинг вилоят бошқармаси ва унинг туман бўлими жонимга оро кирди. Бу ҳақда ёзган аризамни

ўрганиб чиқиб, менга яп-янги занжирли ҳайдов трактори олишга ёрдам беришди. Бугун ушбу агрегат кучидан унумли фойдаланиб, кўзлаган барча мақсадларимга бемалол эришяпман.

У бугун ўзининг ДТ-150 маркали агрегати билан нафақат хўжалигидаги ишларни саранжомлаяпти, балки бошқа фермерларга ҳам шартнома асосида хизмат кўрсатмоқда, фермер ерларни баҳорги экиш мавсумига тайёрлашда кўплаб ҳамкасбларига ана шундай кўмак берди ва шу йўл билан қисқа вақтда ўз ҳисоб рақамига 5 миллион сўм пул туширди. Биз бундай ибратли мисолга Чустга қўшни бўлган Поп туманида ҳам дуч келдик. Бу ерда фаолият юритаётган "Тулпор" фермер хўжалиги раҳбари Отабек Фаёзовнинг 152,8 гектар ери бор. Фермер ўтган йили туман бўйича энг юқори кўрсаткичга эришиб, қарийб 51 миллион сўм соф фойдани қўлга киритди. Бу муваффақиятга эришишда "Пахта Банк"нинг туман бўлими томонидан берилган кредитга олинган чопиқ трактори асосий рол ўйнади.

–Бундай миннатдор мижозларимиз бугунги кунда ҳар бир туманда бор ва улар жуда кўпчиликни ташкил этади, - дейди "Пахта Банк"нинг вилоят бошқармаси бошлиғи Акромжон Абдухалилов. – Шу йилнинг ўзида ўнлаб фермерлар бошқармамиз ва жойлардаги бўлимларимиз кўмаги билан ўзлари истаган техника тури билан таъминландилар.

Ҳақиқатан ҳам мижозлар рўйхатига эътибор қилсангиз, сўнгги вақтларда фермерлар ўртасида "Пахта Банк"ка интилаётганларнинг кўпайганлигига гувоҳ бўласиз. Чунки мазкур банк фермерларни техника билан таъминлашга, кредит ажратишга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ишлар "техника дастури" асосида амалга оширилмоқда. Бошқарма томонидан қишлоқ хўжалиги, техника таъминоти корхоналарига, фермерларга ажратилган кредит 1 миллиард 780 миллион сўмга яқин миқдорни ташкил этмоқда. Шу йилнинг уч ойида 15 дона, 487 миллион 500 минг сўмлик занжирли тракторлар шартномавий лизинг асосида мижозларга олиб берилди. Яна 600 миллион сўмлик турли русумдаги техникалар олиш режалаштирилган. Улар қаторида занжирли ва чопиқ тракторлари, сеялка ва культиваторлар, ОВХ пуркагичлари ҳамда зирҳли молалаш мосламалари мавжуд. Бундай молиявий хизматдан аллақачонлар беминнат фойдаланаётган

мижозлар бор. Ҳозирнинг ўзидаёқ ТТЗ тракторларига 49,5 миллион, сеялкалар учун 2 миллион, культиваторларга 27,2 миллион, пуркагичлар учун 25,2 миллион, тишли бороналарга эса 1,6 миллион сўм банк кредит маблағлари ажратилди. Эътиборли жиҳати шундаки, ушбу техникалар мини банклар орқали мижозларга етказиб берилмоқда. "Пахта Банк"нинг вилоят бошқармаси тасарруфидаги бундай молиявий шохобчалар 36 тага етди. Мижозлар сони эса 1000 тага яқинлашиб қолди. Мини банкларда мижозларга хизмат кўрсатаётган 111 ходимнинг 51 нафари олий маълумотлидир. Кичик шохобчалардан ўтган йили 185,3 миллион сўм даромад олинган бўлса, унинг 117,6 миллион сўми соф фойда ҳисобланади. Ҳукуматимизнинг тегишли қарорлари асосида жорий йилда ташкил этилган мини банклар ҳам бугунги кунда ҳар жиҳатдан қулай имкониятларга эга бўлиб, улар хизматидан мижозлар мамнун бўлишмоқда.

Мижоз манфаати устувор

Ўтган йили "Замин" банк билан "Уйжойжамғармабанк" бирлашиб, "Ипотека банк" номи билан фаолият юрита бошлади. Ўшанда баъзилар бу ҳолни турлича талқин этдилар. Кимдир энди бу банкнинг рейтинггига путур етса керак, деган фикрга борса, бошқаси ҳали-вери оёққа туролмайди, каби мулоҳазада эди. Бир қарашда, ҳар иккала фикрда ҳам жон бордек. Чунки собиқ "Замин" банки ташкил этилгандан буён аҳоли эътиборини у қадар қозона олмаганди. Аммо аҳвол бутунлай бошқача бўй кўрсатди. "Ипотека банки" ўзининг намунали фаолияти, кадрларининг малакаси, энг муҳими, серқирра хизматлари билан нималарга қодирлигини намоён этди. Ундан бирорта ҳам мижоз кетиб қолмади. Аксинча, янги имкониятларни кўрганлар бошқа банклардан ўтиб кела бошладилар. Бу унинг рақобат майдонига дадил кириб келганлигини англатади. Марказий Банкнинг вилоят Бош бошқармасида ибратли тижорат банклари қаторида "Ипотека банк"нинг Наманган филиалини ҳам тилга олишганда, бунга яна бир бор гувоҳ бўлдик. Унинг фаолияти билан яқиндан танишганимизда, вилоятда алоҳида ўрни ва кўпчилик ҳавас қиладиган обрўси борлигига ишонч ҳосил қилдик. Буни банк мижозларининг 1000 нафардан ошаётганлигидан ҳам билиб олса бўлади. Эътиборли жиҳати шундаки, ҳамкорларнинг 6 таси нафақат мамлакатимизда, балки дунё миқёсида ҳам алоҳида нуфузга эга бўлган қўшма корхоналардир. Улар орасида ўзининг орамбахш ичимликлари билан дастурхонимизни безаб турган "Нестле" жамиятини , резина ва спорт пойабзаллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган Россия – Ўзбек – Латвия, калиш ишлаб чиқаришга мўлжалланган Наманган – Томск ҳамкорлигидаги фабрикаларни учратиш мумкин. "Ипотека банк"нинг Наманган филиали айни вақтда 8 та кичик банкка, 12 та жамғарма, 2 та валюта алмаштириш, ҳамда 2 та "WESTERN-UNION" халқаро пул жўнатиш шохобчаларига эга. Филиал бошқарувчиси Назиржон Ҳайиталиев бизда ўзининг камтаринлиги, бугунги бозор муносабатларини пухта биладиган, банкларнинг ўрни ва аҳамиятини яхши англайдиган раҳбар сифатида илиқ таассурот қолдирди. У бошчилигида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ўтган йилнинг ўзида банк бўлими кассаларига жами 12927 миллион сўм миқдорида нақд пул кирим қилинди. Бу кўрсаткич 2004 йилга таққосланганда 1686 миллион сўмга кўп бўлиб, бу борадаги ўсиш 114,9 фоизни ташкил этди. Вилоят иқтисодиётини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшилиб, 675 та хўжалик юритувчи субъектларга 1914 миллион сўм миқдорида қисқа ва узоқ муддатли кредитлар берилди. Ушбу маблағнинг 974,2 миллион сўми кичик бизнес субъектларига ажратилганлиги муносабати билан берилган кредитлар ҳисобидан 1346 та янги иш ўринлари яратилди.

Вазирлар Маҳкамасининг "Пластик карточкалар асосида ҳисоб-китоб қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида савдо дўконлари, ёқилғи қуйиш шохобчалари, дорихоналар, умумий овқатланиш корхоналари ҳамда банк шохобчаларига 38 та терминаллар ўрнатилди. Натижада пул маблағларининг банк орқали айланиши янада фаоллашиб, мижозларнинг аксарият иш ҳақларини пластик карточкалари орқали тўлаш тизимига ўтилди.

Кўчма банк хизматларининг йўлга қўйилганлиги аҳоли учун муҳим қулайлик бўлди. «Дамас» русумли машинага ўрнатилган махсус кўчма ғазна маҳалла ва кўп қаватли уйларга бориб, аҳолига беминнат хизмат кўрсатмоқда. Бу саъй-ҳаракатлар натижасида ўтган йилнинг ўзида 1387 миллион сўм миқдорда коммунал тўловлар йиғилди.

Аҳолининг уй-жойга бўлган талабини қондириш, қурилиш бозорини шакллантиришни қўллаб-қувватлаш банкнинг асосий вазифаси ҳисобланади. Шу мақсадда шаҳарнинг Чорсу массивида, Нодира кўчасида ва Чуст шаҳрида аҳоли учун кўплаб уй-жойлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. "Ипотека банк"нинг Наманган филиали сўнгги кезларда банк хизматини мижозларга яқинлаштириш мақсадида жойларда ўзининг кичик шохобчаларини очишга ҳам устувор вазифа сифатида қарамоқда.

Ғаллакорга мададкор

Вилоятда сўнгги йилларда ризқ-рўзимиз манбаи ҳисобланган дон маҳсулотлари етиштириш борасида яхши натижаларга эришилмоқда. Ўтган қишлоқ хўжалик йилида 74 минг гектар майдонда деҳқончилик қилган ғаллакорлар 189,3 минг тонна дон ва 18,5 минг тонна уруғлик ғалла топширишди. Давлатга топширилган ғалланинг 52,8 фоизи фермерлар ҳиссасига тўғри келди.

Эришилаётган бу муваффақиятларнинг бир қатор омиллари бор. Хусусан, ғалла етиштириш харажатларини молиялаштириш услуби такомиллаштирилиб, бўнак маблағлари ўрнига кредит бериш механизми йўлга қўйилган. Бу харажатни камайтириш, хусусан, минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситалари, электр энергиясини тежаш имконини бермоқда.

"Ғаллабанк"нинг вилоят минтақавий филиали ушбу ишларни амалга оширишда ўз мижозларини астойдил қўллаб-қувватламоқда. Ўтган йили банк томонидан ғалла етиштирувчи мижозларга 1458 миллион сўм ана шундай кредитлар берилди. Бу 2004 йилга нисбатан таққосланганда 790,7 миллион сўм кўп демакдир. Шу билан бир қаторда, "Ғаллабанк" ўз мижозлари ҳисобланган фермерларнинг босқичма-босқич техника олишларига кўмаклашмоқда. Ўтган йили 10 та фермерга "ВТ-150" ҳамда "ТТЗ-80" русумли ҳайдов ва чопиқ тракторлари олиб берилди. Улар орасида Поп туманидаги "Раисанг", Мингбулоқ туманидаги "Х.Дадабоев", "Ёсин", "Меърож", "Соҳибқирон", Норин туманидаги "Чужа" ҳамда "Ўктамхон она Усмонова" сингари фермер хўжаликлари бор. Бу йил ҳам ушбу жараён давом эттирилмоқда. Вилоят ҳокими томонидан тасдиқланган "Техника дастури"га кўра, ўтган уч ой ичида 10 дан зиёд фермерга чопиқ ва ҳайдов тракторлари ҳамда сеялкалар кредит ёки лизинг асосида етказиб берилди.

– Шу кунларда Вазирлар Маҳкамасининг махсус дастурига асосан ушбу йўналишда яна бир хайрли иш бошладик, – дейди "Ғаллабанк"нинг Наманган минтақавий филиали бошқарувчиси Зокиржон Умарқулов. – Германиянинг "Класс" компанияси томонидан ишлаб чиқарилган "Доминатор-130" русумли дон комбайнларидан 10 тасини вилоятга келтириш масаласида муайян ишлар олиб борилмоқда.

Элга хизмат – олий ҳиммат

Бугун Наманган кўчаларини айланган киши турли йўналишлар бўйича узлуксиз қатнаб турган "Отайўл" автобусларига дуч келади. Қўл кўтарсангиз, бас, шундоққина ёнингизга келиб тўхтайди. Автоулов эшиклари аста очиладию сизни назоратчи ҳам, ҳайдовчи ҳам хушмуомалалик билан қарши олишади. Бир зумда белгиланган йўналиш бўйича манзилга етказиб қўйишади. Нархи ҳам чўнтакбоп.

Хуллас, аҳолининг узоғи яқин бўлди. Ҳайдовчиларни дуо қилган кексаларга қарата улар: "Бизни эмас, бу уловларни келтириб берган "Асакабанк"ни дуо қилинг", деб қўйишади самимий жилмайиб. Бу гапни эшитиб, "Нима автобусда ҳам рекламами?" деб ўйлашингиз мумкин. Йўқ, ундай эмас. Бу бор ҳақиқат, қолаверса, "Асакабанк" ҳаммага беш қўлдай таниш муассаса. Сизга хизмат кўрсатаётган мана бу автоуловлар эса баайни банкнинг маблағига келгани бор гап.

"Асакабанк"нинг Давлатобод филиали очилганига эндигина икки йил бўлди. Қисқа даврда молиявий муассаса қарийб бутун вилоятга танилиб улгурди. Чунки унинг хизматлари энг чекка туман ва қишлоқларга ҳам етиб бормоқда. Юқоридаги хайрли ишлар ҳам унинг маҳсули. Банкнинг асосий мижозларидан ҳисобланган "Отайўл" МЧЖ етти йил муддатга 1425 миллион сўм кредит олиб, бугун шаҳар аҳолисига беминнат хизмат кўрсатаётган ана шундай автобуслардан 46 тасини келтириб, турли йўналишлар бўйича қатновга қўйганди.

Бугун бу тадбир ўзини тўла оқламоқда. Нақд пул тушумини таъминлаш баробарида, банк кредити аҳоли манфаатига хизмат қилаяпти.

Вилоятдаги юзлаб одамлар банк томонидан берилган кредит туфайли "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси томонидан ишлаб чиқарилган енгил автомашиналарга эгалик қилишмоқда. Бу борада банк томонидан аҳолига ўзига хос қулайликлар яратилиб, имтиёзлар берилган. Автомашинанинг 50 фоиз баҳосини тўласангиз бас, қолган қисмига 2,5 йил муддатга банк кредитидан фойдаланиб, уловни бемалол миниб кетаверасиз.

Жорий йилнинг 1 январ ҳолатига бундай қулайликдан вилоятдаги 168 та жисмоний шахс фойдаланди. Уларга 1051,8 миллион сўм кредит берилиб, жами 86 дона автомашина олишларига кўмаклашилди. Кредит суммасининг 327,2 миллион сўми аҳоли томонидан муддатидан илгари банкка қайтарилди. Ўтган даврда мазкур филиалга 8269,8 миллион сўм миқдорда йиллик тушум прогнози белгиланган бўлиб, у амалда 8613,7 миллион сўмга бажарилди. Жойларда банкка қарашли 28 та терминаллар ишлаб турибди. Бир сўз билан айтганда, унинг хизматларидан мижозлар ва аҳоли миннатдор.

Ҳамкорлар сони ортмоқда

Янгиқўрғонда бўлганимизда, "Соҳибкамол" фермер хўжалиги раҳбари Ёқубжон Турсунов билан суҳбатлашиб қолдик. Фермер бизга ўз хўжалигида амалга ошираётган ишларини, келажакдаги режаларини мароқ билан ҳикоя қилиб берди. Гап орасида:

– Туманингизда бошқа молиявий муассасалар ҳам бор экан. Сиз нега айнан "Тадбиркорбанк"ни танладингиз? – деган саволни бердик.

– Иш бошлаган дастлабки кезларда бу ҳақда узоқ ўйладим, – жавоб қайтарди фермер. – Ҳатто баъзи бир тадбиркорлар билан ҳам маслаҳатлашиб кўрдим. Суриштириш ва кузатишдан сўнг менда мана шу банк билан ҳамкорлик қилиш истаги пайдо бўлди. Унга мижоз бўлиб сира янглишмаган эканман. Бу банкнинг афзаллик томонлари кўп. Биринчидан, унинг йўналиши, қандай фаолият билан шуғулланишдан қатъи назар, мижозларни иқтисодий жиҳатдан астойдил қўллаб-қувватлашга қаратилган. Иккинчидан, яшириб ўтирмайман, ҳамма фермерларда ҳам иқтисодий билим, тажриба ҳали етарли эмас. Баъзан шу нарса панд бериб қолади. Банк ходимлари эса тажрибасизлигингизни ҳеч қачон юзингизга солишмайди. Вақтларини аямай, керакли маслаҳатларини беришади. Учинчи, энг қулай жиҳатини гапирадиган бўлсам, қишлоғимизда "Тадбиркорбанк"нинг туман бўлимига қарашли "Заркент" минибанки фаолият кўрсатмоқда. Туман марказигача масофа 15 километр. Агар бориб келишни ҳисоблайдиган бўлсангиз, бир кун умрингиз ўтади. Бу ерда эса ҳам вақт тежалади, ҳам ишингиз бир зумда битади.

Ҳақ гап, бугун Ёқубжонга ўхшаган фермерлар илгаригидай овора-сарсон бўлиб, туман марказларига қатнаб юришмайди. "Тадбиркорбанк"нинг Наманган вилоят бошқармаси ўзининг 6 та туман бўлимлари билан биргаликда ўз мижозларига молиявий хизматни яқинлаштириш мақсадида вилоятнинг олис қишлоқларида 10 дан зиёд ана шундай шохобчаларни очиб қўйган. Уларда мижозларга намунали хизмат кўрсатиш учун лозим бўладиган шарт-шароитлар бор. Улар модем алоқалари, компьютер, турли мебеллар билан тўлиқ таъминланган. "Тадбиркорбанк" ўтган даврда ўнлаб ҳамкорларига лизинг шартномалари асосида 170,4 миллион сўмлик техникалар етказиб берди. Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, шу йўл билан янги иш ўринлари сонини кўпайтириш ҳам доимий эътиборда. 2005 йили шу йўналишда 92 та оилавий тадбиркор ва кичик корхоналарга 137,7 миллион сўм миқдорида имтиёзли кредитлар берилди. Натижада 275 та янги иш ўринлари очилди. Банк сармояларидан фойдаланиб, янги иш ўринларини кўпайтираётган мижозлар орасида "Достонбек Абдуллаев", "Ҳилола Мирсултонова", "Салим Тожиев" сингари фермер хўжаликлари бор. "Тадбиркорбанк"нинг вилоят бошқармаси билан ҳамкорлик қилаётганлар сони бугунги кунда 4,5 минг нафарни ташкил этади. Унинг истиқболдаги режалари эса янада хайрлидир.

* * *

Наманганда фаолият юритаётган, иқтисодиётимизнинг қон томири ҳисобланган молия муассасалари бозор иқтисодиёти шароитида амалга ошираётган ибратли ишларнинг айрим қирраларига тўхталдик.

Энг муҳими шундаки, Марказий банк вилоят Бош бошқармаси ҳузуридаги банклар фаолиятини тартибга солиш шўъбаси раҳбари, ёш мутахассис Эгамберди Қаландаров таъкидлаганидек, улар "Миллатимиз, халқимиз дардига дармон бўлайлик" шиорини ўзларига устувор вазифа қилиб, фаолият юритмоқдалар. Мана шу улуғ вазифа ижросини ўз олдиларига мақсад қилиб қўйган вилоятдаги барча молиявий муассасалар ишига ривож тилаймиз.

Иброҳим ТОШЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Олий ҳакам

(Давоми. Боши газетамизнинг ўтган сонларида)

Тарихий манбаларнинг гувоҳлик беришича, хоксор, элпарвар, фидойи инсонлар қўй йилида дунёга келар эканлар. «Эзгу фикр, эзгу сўз ва эзгу амаллар» деб бошланувчи буюк таълимотни яратган шахс Зардушт, улуғ олмон шоири Йозеф Шиллинг, рус шоири А.С.Пушкин, венгер бастакори Ф.Лист, электромагнит тўлқинларини эфир орқали қабул қилишни кашф этган А.Попов, француз физиги П.Кюри, электродинамика кашфиётчиси М.Ампер, Россия экс-президенти Б.Ельцин қўй йилида дунёга келганлар.

1943 йилда Ўзбекистонда Фанлар академияси иш бошлади ёки 1991 йили республикамиз Мустақилликка эришди.

Маймун йили

Маймунлар гавда тузилиши, кўз қарашлари ва бошқа хусусиятлари билан одамларга ўхшаб кетади. Шунинг учун ҳам инглиз табиатшуноси Ч.Дарвин илк аждодларимиз ақлли маймунлардан келиб чиққан, деб ҳисоблаган.

Табиийки, маймунлар шохдан-шохга, баланддан пастга юрадиган ўйинқароқ, шўх жонзот. У одамларга тақлидан ҳаракатлар қилади ва гоҳ бунинг уддасидан чиқа олмай, панд еб қолади. Мунажжимлар маймундаги беқарорлик ҳаракатларини ҳисобга олиб, маймун йилида об-ҳаво ўзгарувчан, дарёлар тўлиб оқадиган, қорёмғир кўп ёғадиган бўлади, зилзила ва тўфонлар юз беради, ижтимоий-сиёсий ҳаётда кутилмаган ҳолатлар юзага чиқиши мумкин, деб башорат қиладилар. Инсоният тарихининг 2500 йиллик даврига бир нигоҳ ташлаган киши юқоридаги хулосалар ноўрин эмас, деган фикрга ҳам келади. Чунончи, эрадан олдинги 480 йилдаги Марафон жангида форслар юнонлардан енгилган.

1220 йилда Аловуддин Муҳаммад Хоразмшоҳ ваҳимага тушиб, тахтни ташлаб қочган ва Каспий денгизидаги бир оролда вафот этган. Натижада Чингизхон Ўрта Осиёни эгаллаб олган.

1572 йили Амударё Орол томонга оқа бошлаган. Ғарбий Хоразм сувсизликдан қақраб қолган. Шарқий Хоразм эса гуллаб-яшнаган.

1776 йили Шимолий Америкадаги тарқоқ вилоятлар бирлашиб, АҚШ федерацияси ташкил топган.

Мамлакатимиз тарихида маймун йилида содир бўлган воқеалар талайгина: 1740 йили Нодиршоҳ (Эрон) Хоразмни эгаллаган. 1920 йили Хива хонлиги тугатилиб, ўрнида шўролар ҳукмронлиги ўрнатилган. Сўнгги 2004 йилда Испания, Португалия, Эрон Индонезия мамлакатларида кучли зилзила, Ҳинд океанида тўфон юз бериб, 30 мингдан зиёд кишининг ёстиғи қуриди. Африка, Марказий ва Шарқий Осиёда қурғоқчилик туфайли 2000 кв. метр экин ерлари саҳрога айланди.

Товуқ йили

Товуқ - қишлоқ хўжалигида энг кўп тарқалган парранда зоти бўлиб, тухум, гўшт, пар ва пати учун асралади. Халқ ҳикматларида товуқ етти хазинанинг бири, деб аталиши бежиз эмас.

Дунё халқлари тарихида товуқ (хўроз) йилида юз берган воқеалар ёхуд шу йили туғилган шахслар ҳаётий фаолияти таҳлил этилганда, улар товуқ-хўроз характери-хусусиятидаги ҳолатларни англатар экан. Масалан, Буддавийлик дини асосчиси Гаутама эрамиздан аввалги 623-товуқ йили дунёга келган ва унинг таълимоти Ҳиндистон, Хитой, Вьетнам, Мўғулистон, Япония, Камбоджа, Таиланд каби мамлакатларда ёйилган. Инсонийлик ва эзгулик тамойилларини тараннум этувчи бу таълимот дунё бўйича энг кўп тарқалган динларнинг бири ҳисобланади.

Маълумки, инсонлар ўтмишда хўрознинг чақиришига қараб ярим тун ёки саҳар чоғини аниқлаганлар. Товуқ аслида беҳуда "қо-қо"ламайди. Улар хавф-хатар (зилзила, бўрон-довул), ножўя хатти-ҳаракат ёки ёт товушни ҳаммадан олдин сезадилар. Шунинг учун ҳам товуқ йили содир бўлиши кутилган ходисалар олдиндан эл «оғзига тушади» ва охир-оқибатда тўғри бўлиб чиқади. Чунончи, эрадан олдинги 337 (товуқ) йили Коринф шаҳрида Александр Македонский «Шарққа қарши юриш» режасини эълон қилган. Шоҳнинг босқинчилик юришлари мамлакатни ҳалокат ёқасига олиб келишини башорат этган олимлар қатл этилган.

1825 йил декабрда рус подшоси Николай I га қарши кўтарилган қўзғолон туфайли 5 киши дорга осилган, 579 киши Сибирга сургун қилинган. 1905 ва 1917 йилларда Россияда содир бўлган қонли воқеалар илдизи ўша декабристлар қўзғолони (товуқ йили) фожиасига бориб тақалади. Мамлакатимиз тарихида товуқ йилида содир бўлган турли воқеалар ҳам «хўроз башоратчи» деган фикрни уйғотади. Чор Россияси Хива хонлигига 3 марта юриш уюштириб, охири уни эгаллаб олган. Масалан: 1716-1717 йилларда бошланган Хива юришлари 1839-1840 йилларда қайта такрорланган ва 1873 (товуқ) йили ниҳояланди. Улуғ мутафаккир шоир, давлат арбоби Алишер Навоий товуқ йили туғилиб, товуқ йилида вафот этган (1441-1501). У орзу қилган замонлар етиб келганига эндигина ҳаммамиз гувоҳ бўлиб турибмиз.

Ит йили

Кириб келган янги 2006 йил мучал ҳисобида энг вафодор ҳайвон – ит номи билан аталади. Ит инсонлар томонидан қўлга ўргатилган иккинчи жонзот. У нафақат соқчи-қўриқловчи, балки инсоннинг дўсти, қалтис дамларда яхши – ёмонни дарров фарқлай оладиган, ўта сезгир хизматкор ҳамдир.

Итларнинг биринчи ва иккинчи жаҳон урушларида, чегара ва ички қўшинларда, тиббиёт-фан олдидаги хизматлари беқиёсдир. Итлар устида ўтказилган саноқсиз экспериментал тажрибалар, самога учирилган жониворлар бунга мисол бўла олади. «Чайка» лақабли ит биринчи бўлиб космосга учирилган. Америкада «Оқ клик» лақабли ит қор уюми остида қолган ўнлаб одамларни қутқарган. Божхона хизмати ходимлари юзлаб «ақлли» - зотдор итлар туфайли бир неча миллиард сўмлик контрабанда юклари мамлакатимиз ичкарисига олиб кирилаётганини аниқлаётганлиги юқоридаги фикрларни яна бир карра исботлайди.

Итдаги бундай ноёб хусусиятни биринчи бўлиб хоразмлик аллома Зардушт аниқлаган. Нажмиддин Кубро, форстожик шоири Абулқосим Фирдавсий, америка ёзувчиси Жек Лондон ва бошқалар ўз асарларида айрим нокас инсонлардан кўра ит яхшироқ, деган ғояни илгари сурганлар.

Ит йилларида содир бўлган воқеалар таҳлили улар тарих саҳнасида чуқур из қолдирганлигидан далолат беради. Ровийларнинг гувоҳлик беришича, ит ҳеч қачон ўз уйини ташлаб кетмас экан.

Вафодор ит йилларида (806) сўғдиёналик Рафе ибн Лайс раҳнамолигида араб босқинчиларига, 1238 йили Маҳмуд Торобий раҳбарлигида мўғулларга қарши халқ қўзғолонлари бўлиб ўтган. Бу йилда илм-фан ва салтанат соҳиби Мирзо Улуғбек (1394 йил 22 март куни), рус подшолари тахтини ларзага келтирган Емельян Пугачев (1742), 18 аср маърифатчилик ҳаракатини бошлаб берган француз файласуфи Ф.Вольтер (1694) дунёга келган, соҳибқирон Амир Темур Самарқанд (1370), Бобур Ҳиндистон тахтини эгаллаган (1526). Уларнинг ўз халқи, ўз Ватанига бўлган чексиз меҳр-муҳаббати тарихий ва бадиий адабиётларда кенг ёритилган.

Тўнғиз йили

Тўнғиз (кабан) ёввойи, жуфт туёқлилар туркумига мансуб йиртқич ҳайвон ҳисобланади. Танасининг узунлиги 1,5 метр, баландлиги 1 метр, вазни 300 килограммгача етади. Юқори ва пастки жағларидаги узун ва бақувват тишлари билан ҳар қандай ўлжага ҳужум қилиши мумкин. Ўрта минтақа, ўрмон ва ўрмонолди ўлкаларида яшайди. Кўл ва дарёлардан бемалол сузиб ўтади, тўғри келган ўсимлик, ҳашарот ҳамда ҳайвонлар билан озиқланади. Гўшти, териси ва жуни учун овланади. Ислом динига мансуб бўлмаган барча халқ ва элатлар уни хонакилаштирадилар ҳамда мўл-кўл даромад оладилар.

Тўнғиздаги (хўк) салбий хусусиятлар туфайли унга мучал йили ҳисобида охирги ўрин берилган. Тўнғиз йили юз берган воқеа ва ҳодисалар бунинг исботи каби. Чунончи, Ибн Қутайба тўнғиз йилида (712) Самарқанд ва Хоразмга бостириб кирган, 715 (қуён) йили Фарғонада ўлдирилган.

1095 тўнғиз йили Рим папаси Урбан II Шарққа қарши салиб юриши уюштириб, Қуддус шаҳрини вайрон этган ва орадан 4 йил ўтмай оғир касалликка чалиниб ўлган.

1155-тўнғиз йили дунёга келган Чингизхон дунёнинг ярмини эгаллаб, 72 ёшда тўнғиз (1227) йили оламдан ўтган. Дунёни эгаллаш учун бел боғлаган Наполеон 1815 йили Ватерлоо ёнидаги жангда асир олиниб, Муқаддас Елена оролига сургун этилган.

Тарихий маълумотларга қараганда, тўнғиз йилларида қаттиқ совуқлар кузатилган. Масалан, 1011 йилда Нил дарёси музлаган ва миллионлаб мисрликлар, ҳайвонлар ҳалок бўлган. Орадан 684 йил ўтиб, тўнғиз йилида Болтиқ бўйи аҳолисининг 30-50 фоизи қаттиқ совуқдан ўлиб кетган. 1983 йил Арктикада энг паст -89,2 даража совуқ қайд этилган.

Юқорида келтирилган далил ва исботлардан шу нарса аён бўладики, биздан бир неча минг йиллар аввал яшаб ўтган авлод-аждодларимиз турмуш тақозоси билан йиллар ва даврлар ўтиши, кунлар ва фасллар алмашиши, туғилиш ва ўлим ҳодисаси, табиий офатлар ва муҳим ижтимоий-сиёсий воқеаларни вақт ўлчови бирлиги тарзида қабул қилиб, ой, йил, мучал-тақвим (календар) яратиш хулосасига келганлар.

Шарқ халқлари само сарвари қуёшни танҳолик белгиси - илоҳ, икки рақамини жуфтлик - севги-муҳаббат, тўртни ўт-олов, ер, сув ва хавони ифодаловчи, етти ва ўн иккини эса илоҳий сонлар сифатида қабул қилганлар. 4х4=16, 16х4=64 тарзида пайдо бўлган квадрат, яъни шатранж (шахмат) ўйини ғояси айни «Авесто» китоби орқали Ҳиндистонда кашф этилган.

Шунинг учун ҳам 14, 7, 12, 40 рақамлари билан ҳисоблаганда нарса ва ҳодисаларда илоҳий хосият - сирли жумбоқ бор, деб ўйлаганлар. Боланинг ёши 12 га тўлганда мучал тўйи ўтказганлар. Хонлар тахтига ворислик (валиаҳдлик) маросими шаҳзода 12 ёшга тўлмагунча эълон қилинмаган. Шоҳлар фалакда юлдузлар жойлашувини таҳлил этиб берадиган мунажжимлар сўзини тинглаб, сўнгра у ёки бу қарорни қабул қилганлар. Уларнинг башорати тўғри чиқса, мукофотланганлар, хато чиқса, боши кетарди. Шўролар ҳукмронлиги даврида йилларнинг мучал ҳисоби тан олинмади. Натижада мучал ва ҳижрий йиллар билан муҳрланган тарихимиз чуқур ўрганилмади. Ўзбек давлатчилигининг 3-4 минг йиллик тарихини тикламоқчи бўлсак, ўтмишда расм бўлган тақвим, мучал ҳисобини инобатга олмай иложимиз йўқ. Мучал йилларида содир бўладиган табиий ва ижтимоий-сиёсий воқеалар занжири астрономия фани ютуқлари билан чоғиштириб кўрилса, ҳали маълум бўлмаган қонуниятлар очилиши эҳтимолдан узоқ эмасдир.

Хулоса қилиб айтганда, мучал ҳисоби табиат ва жамият уйғунлигининг инъикоси, йиллар ва даврлар, сулола ва жамиятлар, инсонлар ва жониворлар характер-хусусиятларидан хабар берувчи кичик қомус, номлар ва рақамлар воситаси билан ифодаланувчи бебаҳо-ноёб маданий меросдир.

Комилжон НУРЖОНОВ,
«Олтин мерос» Хоразм вилояти хайрия жамғармаси раиси.

Фермер – етакчи куч

(Боши 1-бетда)

Моддий манфаатдорлик кучайганлиги, соҳиблик ҳисси ошганлиги туфайли пахта, ғалла ва бошқа экинлар ҳосилдорлиги йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Илгари ҳамма нарса – ер, сув, техника воситалари, ёқилғи-мойлаш материаллари, ўғит ва бошқа ресурслар умумники, яъни ҳеч кимники бўлганлиги сабабли уларни исроф қилмасликка, тежаб-тергаб фойдаланишга қизиқиш кам эди. Эндиликда фермер ўз даласининг, мол-мулкининг соҳиби. Шунинг учун ҳам ҳар бир нарсани ўз ўрнида, тежамкорлик билан ишлатишга интилади, ресурсларнинг талон-тарож қилинишига йўл қўймайди. Шу ўринда бир неча далил келтириш жоиз. 2002 йили вилоятимиз бўйича ҳар гектар ерга 96 килограммдан чигит сарфланган бўлса, фермерлик ҳаракати авж олган 2005 йили бу кўрсаткич 49,9 килограммга тушди. 2001 йили бир центнер пахта етиштиришга вилоят бўйича ўртача 37,4 киши-соати сарфланган бўлса, 2005 йили бу кўрсаткич 29,1 киши-соатига камайди. Ёқилғи-мойлаш материаллари ва бошқа ресурслар сарфида ҳам худди шундай натижаларга эришилди. Агротехник тадбирларни энг мақбул, қисқа муддатларда адо этишда ҳам худди шундай манзарани кўриш мумкин. Чунончи, 2001 йили кузги шудгор 83 кунга чўзилган бўлса, 2005 йили 30 кунда якунланди. Юқорида келтирилган далилларнинг барчаси ер ўзининг муносиб эгасига топширилганлиги шарофатидир. 2005 йили вилоятимизда экин майдонларининг 62,3 фоизи фермерлар улушига тўғри келди. Шунга мутаносиб равишда пахтанинг 64, ғалланинг эса 71,3 фоизи қишлоқ мулкдорлари томонидан етиштирилганлиги ҳам уларнинг салоҳияти қанчалик ошиб бораётганлигини кўрсатади.

Юртбошимизнинг 2005 йил 8 ноябрдаги "2006 йилда қишлоқ хўжалик кооперативлари (ширкатлари)ни фермер хўжаликларига айлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарорига биноан вилоятимизда 56 та ширкат хўжалиги тугатилиб, уларнинг ерлари фермерлар тасарруфига берилди. Шунинг ҳисобидан фермерларнинг умумий сони 14 мингдан ошиб кетди. Улар 2006 йилда ғалланинг 92, пахтанинг эса 90 фоизини етиштиришни ўз зиммаларига олишган.

Кўзланган мақсадларга эришишда фермерлар учун зарур шарт-шароитлар яратиш, уларни қўллаб-қувватлаш ва кўмакдош бўлиш, инфратузилма шохобчалари фаолиятини такомиллаштириш алоҳида аҳамиятга эга. Банк, суғурта, лизинг хизматларини кўрсатувчи муассасалар, ёқилғи, минерал ўғит ва бошқа ресурслар таъминотига дахлдор идоралар билан яқин ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз. Фермерларнинг фаолияти кўп жиҳатдан банк хизматига, унинг ишончли ва самарали бўлишига боғлиқ. Бу борада "Пахта Банк"нинг Бухоро вилоят бошқармаси етакчи ўринни эгаллайди. Молиявий-иқтисодий соҳада катта тажрибага эга бўлган Раим Ҳакимович Ғафуров раҳбарлик қилаётган ана шу жамоа қишлоқ мулкдорларига сидқидил хизмат кўрсатаяпти. Вилоят фермерларининг 56 фоизи ўз ҳисоб рақамларини "Пахта Банк" бўлимларида очишган. 2005 йили ушбу молия муассасаси томонидан ғалла ҳосили етиштириш харажатлари учун фермер хўжаликларига 541,8 миллион сўм имтиёзли кредитлар берилган бўлса, 2006 йилнинг уч ойида бу кўрсаткич 1,5 миллиард сўмдан ортиқни ташкил этди. Шундай ўсишни пахта етиштириш харажатларини қоплаш кўрсаткичларида ҳам кўриш мумкин. 2005 йили шу йўналишда қарийб 22,3 миллиард сўм имтиёзли кредитлар ажратилганди. 2006 йилнинг қисқа даври – уч ойда 8,1 миллиард сўмдан зиёд шундай молиявий кўмак берилди.

"Пахта Банк"нинг Бухоро вилоят бошқармаси, унинг туман бўлимларининг фермерларни кредит маблағлари ҳисобига ва лизинг асосида техника воситалари билан таъминлаш борасидаги ишлари ҳам эътиборга молик. Улар томонидан 2005 йили 15 та "ТТЗ-80" русумли чопиқ, 6 та "Алтай" русумли тракторлар ва бошқа кўплаб техника воситалари олиб берилганди. 2006 йилнинг ўтган уч ойида кредит ва лизинг асосида техника воситалари билан таъминлаш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан икки баравар кўпайди. Бундан ташқари, 200 миллион сўмликдан ортиқ эҳтиёт қисмлар учун ҳам кредит ажратилди.

Фермер хўжаликлари уюшмаси Бухоро вилоят филиали саъй-ҳаракати туфайли "Осиё Тараққиёт ва тикланиш банки" кўмагида молия муассасалари билан ҳамкорликда 2005 йили 400 миллион сўмлик техника воситалари ва эҳтиёт қисмлар сотиб олинган эди. Бу йил ҳам ана шу йўналишдаги ишлар янада кенгайтирилади. Республика "Пахта Банк"и ва юқорида қайд этилган Осиёдаги йирик молия муассасасининг имтиёзли кредитларидан фойдаланиш ҳисобидан 1 миллиард сўмлик маблағ учун ресурс олишга келишилди. Бу тадбирнинг амалга оширилиши ҳар томонлама манфаатли бўлиб, фермерларнинг фаолиятини янада кенгайтириш, уларнинг оғирини енгил қилиш имконини беради. Буларнинг барчаси қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда муҳим омил бўлади.

Мақсуд МУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон Фермер хўжаликлари уюшмаси Бухоро вилоят филиали раиси.

Сообщение о существенном факте ОАО "Хоразм шакар"

Решение общих собраний

Порядковый номер сообщения – 09

***Вид общего собрания** – внеочередное

***Форма проведения общего собрания** – открытая

***Дата проведения общего собрания** – 22 марта 2006 г.

***Место проведения общего собрания** – Республика Узбекистан, Хораземская область, Хазораспский район, кишлак Янгибазар, ОАО "Хоразм шакар"

***Кворум общего собрания** – 99,66 %

*вопросы поставленные на голосование, и итоги голосования по ним;

1 вопрос. Утверждение нового фирменного наименования Общества.

Голосовали "За" – 100 %, "против" – 0 %, "воздержался" – 0 %.

2 вопрос. Утверждение нового юридического и почтового адреса Общества.

Голосовали "За" – 100 %, "против" – 0 %, "воздержался" – 0 %.

3 вопрос. Утверждение Устава СП ОАО "Хоразм шакар".

Голосовали "За" – 99,99 %, "против" – 0 %, "воздержался" – 0,01 %.

4 вопрос. Внесение изменений в проспект эмиссии ОАО "Хоразм шакар"

Голосовали "За" – 100 %, "против" – 0 %, "воздержался" – 0 %.

5 вопрос. Избрание Генерального Директора

Голосовали "За" – 100 %, "против" – 0 %, "воздержался" – 0 %.

***польные формулировки решений, принятых общим собранием.**

По первому вопросу: В связи с приобретением ОАО "Хоразм шакар" статуса предприятия с иностранными инвестициями утвердить новое фирменное наименование общества.

На узбекском языке: ochiq aksiyadorlik jamiyat shaklidagi "Xorazm shakar" Qo'shma Korxonasi;

На русском языке: Совместное предприятие "Хоразм шакар" в форме открытого акционерного общества;

На английском языке: Joint Venture "Khorazm shakar" in the form of Open Joint-Stock Company.

По второму вопросу: Утвердить новый юридический и почтовый адрес: СП ОАО "Хоразм шакар": Республика Узбекистан, город Ташкент, Чиланзарский район, улица Чиланзарская, дом 88.

По третьему вопросу: Утвердить Устав СП ОАО "Хоразм шакар".

По четвертому вопросу: Утвердить перечень изменений, к проспекту эмиссии СП ОАО "Хоразм шакар".

По пятому вопросу: а) Освободить Тена Г. от должности Директора ОАО "Хоразм шакар" в связи с переводом на другую должность.

б) Утвердить кандидатуру Сраджиддинова Ф.Н. на должность Генерального директора СП ОАО "Хоразм шакар".

Сообщение о существенном факте ОАО "Хоразм шакар"

Изменения в персональном составе должностных лиц

Порядковый номер сообщения – 10

***Орган управления эмитента, в котором произошли изменения** – Исполнительный орган

***Фамилия, имя, отчество избранного и освобожденного должностных лиц в органе управления эмитента.**

–**избран** Сраджиддинов Ф.Н.

–**доля участия в уставном фонде эмитента** – 0 %

–**освобожден** – Тен Г.

–**доля участия в уставном фонде эмитента** – 0,0035 %

***Уполномоченный орган, принявший решение** – общее собрание

***Дата, в которой произошли изменения** – 22 марта 2006 г.

YETTI IQLIMDAN BIR SHINGIL

Теҳронга 30 кун муҳлат

БМТ Хавфсизлик Кенгаши Эроннинг ядровий дастури борасидаги резолюцияни маъқуллади.

Кенгашнинг 15 давлат аъзолари Эроннинг уранни бойитиш режаларидан воз кечиши ва МАГАТЭ билан ҳамкорликка ундовчи резолюцияни бир овоздан қўллаб-қувватлашди. Эронга нисбатан 30 кунлик муҳлат эълон қилиниб, бу вақт ичида юқоридаги шартлар бажарилишини назорат қилиш МАГАТЭ зиммасига юклатилди.

Муҳлат вақти тугагач, МАГАТЭ инспекторлари томонидан тайёрланган ҳисоботга биноан Хавфсизлик Кенгаши расмий Теҳронга санкция қўллаш ёки йўқлигини ҳал этади.

Собиқ талабага ҳукм ўқилди

Америка суди келиб чиқиши Иорданиядан бўлган АҚШ фуқароси Аҳмад Умар Абуни 30 йиллик қамоқ жазосига ҳукм қилди.

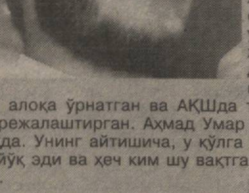

25 ёшли Аҳмад 2003 йил Саудия Арабистонида қўлга олиниб, 9 та айблов билан айбланмоқда эди. Шулар жумласига президент Бушга суиқасд уюштиришни режалаштириш, "Ал-Қоида" билан ҳамкорлик қилиш, йўловчи самолётини олиб қочишга уриниш киради. Айблов ҳужжатларига кўра, Аҳмад Мадина университетида ўқиб юрганидаёқ "Ал-Қоида" билан алоқа ўрнатган ва АҚШда ташкилот филиалини очишни режалаштирган. Аҳмад Умар барча айбловларни рад этмоқда. Унинг айтишича, у қўлга олинган вақтда ёнида қуроли йўқ эди ва ҳеч ким шу вақтгача у туфайли қурбон бўлмаган.

Носозлик панд бермади

Бойқўнғир космодромидан Россиянинг "Союз ТМА-8" фазо кемаси халқаро космик станциясига (ХКС) йўл олди.

Хабарларга кўра, ракета ҳавога кўтарилгач ердаги бошқарув тизимида носозлик юзага келган ва маълум муддат ўтгач, у бартараф этилган. "Союз"нинг бу галги 13-экспедицияси аъзолари таркибини россиялик Павел Виноградов, америкалик Жеффри Уилям ва бразилиялик биринчи космонавт Маркус Понтеслар ташкил этади. Понтес фазода 10 кун илмий тадқиқотлар ўтказиб, 2005 йил октябр ойидан буён ХКСда ишлаб келаётган икки нафар россиялик ва NASA астронавтлари билан бирга ерга қайтади.

Талаблар баён этилди

Ингушетия парламенти депутати Магомед Чахкиевни ўғирлаб кетган шахслар ўз талабларини илгари суришди.

Чахкиев Ингушетия президенти Мурат Зязиков ва бош прокурор Маҳмуд Али Калиматовларнинг қайнотаси бўлиб, у шу йилнинг 27 февралида номаълум шахслар томонидан ўғирлаб кетилган эди. Ўзларини "Шариат" жамоати жангарилари, дея таништирган жиноятчилар ўз сайтларида Чахкиевнинг озодлиги эвазига президент ва бош прокурор истеъфосини талаб этишган. Президент Зязиков жангарилар баёноти билан танишиб чиққан ва уларнинг талабини қондирмаслигини айтган.

Яна бир тўқнашув

Афғонистоннинг Ғилмонд вилоятида АҚШ ҳарбийлари ва қуролли исёнкорлар ўртасида кучли тўқнашув юз берди.

Вилоятдаги Америка ҳарбийлари базасига ҳужум уюштирган жангарилардан 32 нафари ўлдирилган. Икки нафар АҚШ ҳарбийси ҳалок бўлгани айтилмоқда. Рейтер ахборот агентлигининг хабар қилишича, 2001 йилдан шу кунгача Афғонистонда қурбон бўлган америкалик аскарлар сони 220 нафардан ортиб кетган. Шунингдек, агентликнинг таъкидлашича, охирги ойларда мамлакатнинг жанубий ҳудудларида жангарилар ҳаракати анча фаоллашган.

Офатга қарши янги вакцина

Франциялик мутахассислар инсон саломатлиги учун ўта хавфли ҳисобланган "парранда гриппи"нинг H5N1 вирусига қарши самарали вакцина яратилганини маълум қилишмоқда.

"Санофи-Пастер" лабораторияси ходимлари бу вирусга қарши тура олувчи янги вакцинани одамларда синаб кўришди. Тадқиқотлар натижасига кўра, синовда қатнашган катта ёшдагиларнинг аксариятида вакцина "парранда гриппи"га чидамли бўлган муҳофаза антителосининг ҳосил бўлишига ёрдам беради.

INTERNET хабарлари асосида
Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Информация о намерении приобретения пакета акций более 15% от Уставного фонда.

Инвестор: ООО "Евразия Интернешнл"

Эмитент и его адрес: ОАО "Узбек когози", г.Ташкент

Тип приобретаемой акции: акции

Количество акций, которые намерен приобрести инвестор – 5261 штук, что составляет 17,001% от Уставного фонда.

Диққат, кимошди савдоси!

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги "Бўстонлиқ" ширкат хўжалиги махсус тугатиш ҳамда фермер хўжаликларига айлантириш комиссияси томонидан шу ширкат хўжалигига тегишли бўлган қуйидаги бино ва иншоотлар қайта кимошди савдоси орқали сотилади.

1) Ширкат хўжалигига тегишли бўлган марказий омбор (ҳудудидаги ер майдони билан). Бошланғич баҳоси – 67203523 сўм.

2) "Оқота" чорвачилик фермаси (485,4 га яйлов ва пичанзор майдони билан). Бошланғич баҳоси – 72097072 сўм.

3) Ширкат хўжалигига қарашли идора (ҳудудидаги ер майдони билан). Бошланғич баҳоси – 13385964 сўм.

4) АЁҚШ (АЗС) (ҳудудидаги ер майдони билан). Бошланғич баҳоси - 22219380 сўм.

Очиқ кимошди савдолари 2006 йилнинг 1 апрел куни соат 10^{00} да Бўстонлиқ тумани "Бўстонлиқ" ширкат хўжалигининг идора биносида ўтказилади. Кимошди савдоларида қатнашиш истагини билдирганлар 2006 йил 31 март куни соат 18^{00} га қадар 10 фоизлик тўловни амалга ошириб, ариза билан мурожаат қилишлари шарт.

Манзил: Бўстонлиқ тумани, Ғазалкент-2 қишлоғи, "Бўстонлиқ" ширкат хўжалигининг идораси. Тел: 8-274-22-556.

Компания "EVENCORP LIMITED" объявляет о намерении приобрести акции следующих акционерных обществ:

№	Наименование предприятий	% от УФ
1	ОАО "Ташгипрогор"	свыше 15
2	ОАО "Чимбой Май"	свыше 15
3	ОАО "Agrota'minot-BS"	свыше 15
4	ОАО "Узбек когози"	свыше 15
5	ОАО "Тошуйжойлойиҳа"	свыше 15

Предложение действительно в течение 2-х месяцев со дня опубликования объявления.

Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги "SAMOINUR-IMPEX" МЧЖ тугатилади. Даъволар эълон босилган кундан бошлаб 2 ой давомида қабул қилинади. Тел.: 117-73-40

Тошкент вилояти Тошкент тумани (Келес шаҳри)даги якка тартибдаги тадбиркор "Сайдалиев Нодир Нигматуллаевич" номига берилган думалоқ муҳр ва бурчакли штамп йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент вилояти Қибрай туманидаги 29-ўрта мактаб томонидан 1998 йил 11 июнда Азиза Асамходжаевна Махамадходжаева номига берилган 9-синфни тугатганлик тўғрисидаги O'R-D №721922 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянный гос.ордер №06-02/11329 от 06.09.1993 г. права собственности Волобуев Василий Васильевич на квартиру, считать недействительным.

Утерянный гос.ордер №10-02/7858 от 06.02.1993 г. права собственности Арипова Солижана Алимовича на квартиру, считать недействительным.

Утерянный гос.ордер №09-02/8908 от 29.04.1993 г. права собственности Мерпулатов Джамалджан Мирхамедович на квартиру, считать недействительным.

В соответствии с Постановлением Центра по координации и контролю за функционированием рынка ценных бумаг за №1127-1 от 18.04.2005 г. ООО "BML-MEDIMPEX" раскрывает информацию о намерении приобрести 32414 (Тридцать две тысячи четыреста четырнадцать) штук простых именных безналичных акций ОАО "AGROTA'MINOT-BS" г.Ташкент расположенного по адресу: г.Ташкент, ул.Джаркурганская, 43, что составляет 25% от Уставного фонда.

1 апрел — Кулги ва ҳазил куни

Ҳажвия

Гап ўғриси

Кенжатой қизи ўғил туққанини эшитган Гулрухсор хола Жиззахга борганди. У бултур супрақоқди қизи Дилдорани институтда бирга ўқиган, Жиззахнинг Хайриобод маҳалласида яшовчи Аслиддинга узатганди.

Суюнчига келган куёвига ён қўшни бўлмиш Алиқулга дўппи, кўйлак ҳадя этган хола кетма-кет йўлга тушиб, қизиникига борган, мана бугун қайтиб келаётганди. У чошгоҳда автобусга чиқди. Ўзидан олдин келиб ўтирган ёнидаги аёлдан сўради:

–Сиз ҳам Тошкентгача борасизми?

–Ҳа, - деди аёл кўзларини пириллатиб, - Опам Бешёғочдаги Комолон маҳалласида туради. Қайнонаси вафот этган экан, кўнгил сўрашга кетаяпман.

–Зерикмас эканмиз, йўл олис, гаплашиб кетарканмиз.

Автобус жойидан қўзғалиши билан улар гапга тушиб кетишди. Аввал бир-бирларининг қаерда яшашини суриштириб олишди.

–Сиз асли жиззахликмисиз? – сўради Гулрухсор хола.

–Шундай. Ўзингиз-чи?

–Мен тошкентликман. Ҳовлимиз Бирлик даҳасида. Илгари бу даҳани "Қурбақаобод" дейишаркан. Қурбақалар ҳаддан ташқари кўп бўлгандир-да. Ҳозир бу ердан кундузи чироқ ёқиб ҳам қурбақа тополмайсиз. Ҳаммаёқ ҳовли-жойлар, асфальт кўчалар, баланд қаватли уйлар.

–Мен Тошкентга икки-уч йилда бир келаман. Шунинг учун бу шаҳардаги ўзгаришлар дарров кўзимга ташланади. Ҳозир нафақадаман.

–Мен ҳам нафақадаман, айланай. Ўттиз йилча шаҳардаги биринчи касалхонада ҳамшира бўлиб ишладим.

– Бўлак жойда ишламаганмисиз?

–Йўқ. Шундан жуда кўп шифокорлару ҳамшираларни танийман...

Ана шундан кейин холанинг гап тугуни биратўла очилиб кетди. Жиззахлик аёл ҳам "Ҳа, ҳм-ҳм!" дея эринмай эшитиб бораверди. Улар гап билан бўлиб, манзилга етиб келишганини ҳам сезишмади. Автобусдан тушишгач, Гулрухсор хола Бирликка борадиган трамвайга, шериги эса Бешёғочга кетадиган маршрут таксига ўтирди. Трамвайда холанинг ёнига яхшигина кийинган бир йигит ўтириб олиб, луқма ташлади:

–Бирликка кетяпсиз-а?

– Ҳа, уйим ўша ёқда, нима эди?

– Мен сизни яхши танийман, - деди йигит жиддий оҳангда, - исмингиз Гулрухсор, кўп йил биринчи касалхонада ҳамширалик қилгансиз. Жиззахга келин бўлиб тушган кенжатой қизингиз Дилдоранинг фарзанд кўрганига бориб келяпсиз, куёвингизнинг исми Шодмон, тўғрими?

– Жуда тўғри. Унда сиз ҳам Бирликда ёки Жиззахнинг Хайриобод маҳалласида турарkансиз-да?

– Жиззахда ҳам, Бирликда ҳам яшайман. Ҳамширалик қилганингизда беморларга топилмас дориларни топиб берардингиз, эсингиздами?

– Худди шундай. Унда сиз мен ишлаган касалхонада шифокормидингиз?

– Йўқ, шифокормасман, касбим адабиёт ўқитувчиси. Ғаллаоролдаги бир мактабда ишлайман. Хайриободга тушган қизингиз алпомишдек ўғил туғибди-а?

– Ёпирай, фолбинлик ҳам қиласизми, дейман?!

– Кўкча яқинидаги коллежда ўғлим ўқийди, ўшандан хабар олгани келяпман.

– Унда менинг бутун таржимаи ҳолимни, болалариму куёвимнинг исмини қаёқдан биласиз?

– Сиз тез юрар автобусда икки соатдан ошиқ дилингиздаги ҳамма гапларни ёнингиздаги етти ёт бегона аёлга қопи билан ағдардингиз, мен ҳаммасини орқангиздаги ўриндиқда ўтириб, бирма-бир эшитиб келдим, хола!

– Энди билдим, сиз ўқитувчи эмас, гап ўғриси экансиз. Бировлар гапига қулоқ солгани уялмайсизми?

– У ҳолда сиз ҳам, холажон, сирларингизни ҳар кимга соатлаб валақлайверасизми?

– Қойилман, иним! Менга ҳам сабоқ бердингиз. Мен етиб келдим, бу ёғига яхши боринг, хайр!

Олим ҚЎЧҚОРБЕКОВ

Мундиалда қатнашамиз

Янги мураббийнинг қадами футбол бўйича миллий терма жамоамизга қутлуғ келган кўринади. Футболчиларимиз тақдир инояти билан шу йилнинг ёзида Германия яшил майдонларида ўтказиладиган Жаҳон чемпионатида иштирок этишадиган бўлди. Бу ҳақда ФИФАнинг норасмий "No.Footbol.com" сайти эртага, яъни 1 апрел куни тарқатмоқчи бўлган "сўнгги ахборот"да баён этилган.

"No.Footbol.com"нинг қайд этишича, Тринидад ва Тобаго миллий терма жамоаси бош мураббийнинг "Шогирдларим жаҳон чемпионатига фақат томоша қилиш ва хордиқ чиқариш учунгина ташриф буюришади", дея таъкидлаган сўзлари Халқаро Футбол Федерациялари Ассоциацияси раҳбарияти томонидан "Жаҳон чемпионатининг устидан кулиш", деб баҳоланган. Шу боисдан ФИФА Бош Кенгаши Тринидад ва Тобаго терма жамоасини жаҳон чемпионати баҳсларидан четлаштириш ҳамда унинг ўрнига Осиё жамоаларидан бирини киритиш хусусида қарор қабул қилган. Номзод сифатида танланган Баҳрайн ва Ўзбекистон миллий терма жамоалари орасидан бахтли жамоа қуръа ташлаш йўли билан аниқланган. Ва ниҳоят... шу кунга қадар "пенальтилар серияси" ҳамда қуръа якунлари чоғида юртдошларимиздан юз ўгириб келаётган омад вакилларимизга кулиб боқди.

Ҳ.ТОШХЎЖАЕВ

Бўри инида сигарета бурқситиб ётарди, уни одам гумон қилиб айиқ ўкириб кирди ва бўри эканлигини билгач, деди:

–Ўзингга ярашадиган иш қилсанг бўлмайдими?

–Нима қипти, асалим, қўйдан қуруқ қолганимга чекяпман.

Хандалар

–Доктор, рентген пулини мен тўлиқ тўлаганман, лекин тасвирда битта ўпкамни ярми бор, холос.

–Мабодо унга тушишдан олдин сигарета чекканингиз йўқмиди?

–Ҳа, нимайди?

–Рентген ўпкангизни тутунда кўрмай қолган бўлиши мумкин.

Тутунингга йўталяпман

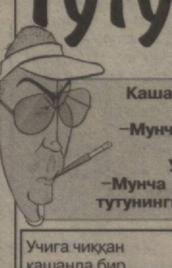

Кашанда кашандага деди:

–Мунча кўп йўталмасанг?!

У жавоб қилди.

–Мунча кўп чекмасанг, тутунингга йўталяпман.

Учига чиққан кашанда бир танишини учратиб қолди ва унга деди:

–Мен, ўҳ-ҳў, чекиш ўҳ-ни ташладим...

–Қандай қилиб, умуман иложим йўқ, дегандинг-ку, – сўради таниши.

–Чунки, ўҳ-ҳў, йўтал-ўҳ-им чекишга фурсат ўҳ-ҳў бермай тут-ўҳ-япти...

–Хотин! Расвойи-радди бало бўлди, ит талади, ит. Иийй, бир кўппакчалик югуролмасам-а! – деди ҳансираб келган эр ҳовлиққанча.

–Талаб нима қиласан, ҳамма ёғим анқиб ётибдию, кашандаман, демадингизми? – куюнди хотини.

–Гапга тушунадиган эмас, қутурган ит эди! Эээ, расво ит экан! – деди эр тутақиб.

–Ичсам ўзимнинг пулимга ичаман! – деди кимгадир зарда қилиб уйга келган эр эшикдан кираркан.

–Хоти-ин!

Лекин ичкаридан чиққан бегона эркакни кўриб бирдан кайфи учди.

–Кирсанг ўзингнинг уйингга кир, ошна! – деди мезбон уни яна орқасига қайтараркан.

–Шер спиртли ичимликларни ёктирмайди, дейишади. Унда нега ичган эркакларни шерга ўхшатишади?

–Шерга алам қилсин, деб...

Д.ҚЎЗИЕВА

Хабарлар

Мунажжимга эҳтиром

Самарқанд шаҳридаги олий ўқув юртлари, коллеж ва лицей талабалари, ўқитувчилари Улуғбек расадхонаси атрофини кўкаламзорлаштиришда фаол қатнашдилар.

Дарахтларга шакл берилди, атроф ободонлаштирилди. Шунингдек, талабалар буюк мунажжим ҳайкали пойига гуллар қўйиб, Мирзо Улуғбек сиймосига эҳтиромларини изҳор этишди.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Санъаткор ёди дилларда

Яқинда пойтахтимиздаги замонавий санъат марказида ўзбек санъатининг ёрқин намояндаларидан бири, халқ артисти Тамарахоним таваллудининг 100 йиллигига бағишлаб "Афсонага айланган ном" деб аталувчи кўргазма ташкил этилди.

Тамарахоним 50 йилдан зиёд ижодий фаолияти давомида 86 дан зиёд жаҳон халқлари қўшиғи ва рақсларини ҳам юксак маҳорат билан ижро этган.

Тамарахоним уй-музейи ходимлари томонидан ташкил этилган бу кўргазмада санъаткорнинг ижодий фаолиятига оид бой экспонатлар, фотосуратлар ва Ўзбекистон Марказий кинофото ҳужжатлар архивидан олинган, Тамарахоним рақслари туширилган видеотасма ёзувлари ўрин олган.

Кўргазма 5 апрелга қадар давом этади.

Беҳзод ҚОДИРОВ

Рассом хандаси

Б.КАЛОНОВ чизган расмлар.

SPORT OLAMIDA

Алишер бронза соҳиби

Бишкекда кикбоксинг бўйича Қирғизистон президенти соврини учун халқаро турнир ўтказилди.

Унда Россия, Қозоғистон, Украина, Белоруссия, Молдова каби давлатлардан келган спортчилар билан бирга ҳамюртларимиз ҳам ғолиблик учун кураш олиб боришди.

Қизиқарли курашлар остида ўтган мусобақаларнинг ҳал қилувчи баҳсларида ватандошимиз Алишер Абдуллаев халқаро турнирнинг бронза медали билан тақдирланди.

Вакилларимиз кучлилар сафида

Германиянинг Котбус шаҳрида спорт гимнастикачилари ўртасида Жаҳон кубогининг "В" категориясига кирувчи халқаро турнир бўлиб ўтди.

Мусобақада иштирок этган ўзбек спортчиларидан Оксана Чусовитина ва Антон Фокинлар нуфузли турнирнинг юқори ўринларига даъвогарлик қилишди.

Жаҳон ва Олимпиада чемпиони Оксана Котбус ареналарида кумуш медални қўлга киритган бўлса, Антон кучли тўртликдан ўзига жой ҳозирлай олди.

"Севинч" – биринчи

Футбол бўйича аёллар жамоалари ўртасида Ўзбекистон чемпионати якунланди.

Мусобақаларни кўтаринки руҳда ўтказган Қаршининг "Севинч" клуби 54 очко тўплаб, ғолибликни қўлга киритди. Кумуш медал "Андижанка" жамоаси қизларига насиб этган бўлса, кучли учликни Зарафшоннинг "Строител"и якунлади.

Уч номинация бўйича мутахассислар қуйидаги футболчиларни энг яхшилар, деб тан олишди. Чемпионатнинг "Энг яхши ўйинчиси" – Наргиза Абдурасулова ("Андижанка"), "Энг яхши дарвозабон" – Юлия Аҳмедова, "Энг яхши тўпурари" – Маҳфуза Туропова ("Севинч") – 58 гол.

Чемпионат якунлари

Теннис бўйича ташкиллаштирилган Ўзбекистон чемпионати ғолиблари маълум бўлди.

Эркаклар ўртасида наманганлик А.Асанов барча рақибларидан устун эканлигини намойиш этиб, чемпионликни қўлга киритган бўлса, аёллар баҳсларида бу борада пойтахтлик А.Хабибуллинага муносиб қаршилик кўрсатадиган спортчи топилмади.

Жуфтлик баҳсларида шоҳсупанинг энг юқори чўққиси пойтахтлик спортчиларга насиб этди. Эркаклар ўртасида В.Узоқов ва Р.Биктяков, аёллар ўртасида М.Твердикова ҳамда Д.Нарзиқулова навбатдаги Ўзбекистон чемпионлари бўлишди.

"Арсенал" ва "Интер" ғалаба қозонди

28-29 март кунлари Европа клублари ўртасида Чемпионлар лигаси чорак финал баҳсларининг биринчи учрашувлари ўтказилди.

Унда "Бенфика" ўз майдонида "Барселона"ни қабул қилиб, дуранг (0:0) ўйнаган бўлса, "Арсенал" – "Ювентус" устидан 2:0 ҳисобидаги ишончли ғалабани нишонлади.

Ушбу ўйинда "Арсенал"нинг французиялик легионери Тьерри Анри асосий қаҳрамон бўлди. Дастлабки голда у испаниялик Франческ Фабрегесни тўп билан таъминлаган бўлса, иккинчи голни унинг ўзи Жанлуиджи Буффон дарвозасига йўллади.

Францияда ўтган "Лион" ва "Милан" жамоалари ўртасидаги учрашув ҳам 0:0 ҳисоби билан якунланди.

Чемпионлар лигасидаги Италиянинг яна бир номдор клуби "Интер" эса "Сан-сиро"да "Вильярреал"ни қабул қилиб, 2:1 ҳисобида устун келди. Мазкур ўйиннинг дастлабки дақиқаларида испан жамоаси ҳисобда олдинга чиқиб олганди. Уругвайлик ҳужумчи Диего Форлан томонидан киритилган голга "Интер" футболчиларидан Адриано ва Обафеми Мартинслар жавоб беришди. Ҳар икки голни ҳам ҳужумчилар Деян Станковичнинг ажойиб тўп узатишларидан сўнг рақиб дарвозасига киритишди.

"Астон Вилла"дан кетадими?

"Астон Вилла" клубининг чехиялик ҳужумчиси Милан Барошнинг агенти Павел Пашка Британия ОАВга берган интервьюсида Барош ёзда клубни тарк этиши мумкинлигини айтиб ўтган.

Пашканинг таъкидлашича, Милан ва "Астон Вилла" ўртасида тузилган шартномага футболчи шу ёзда клубни тарк этиши мумкинлиги ҳақида банд киритилган. Лекин ҳар қандай вазиятда Милан Барош Германияда ўтадиган жаҳон чемпионати якунига қадар "Астон Вилла"да қолишга мажбур.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

КОРХОНА, ТАШКИЛОТ, ШИРКАТ ВА ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ РАҲБАРЛАРИ, ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Россия Федерацияси "ГАЗ" марказининг ЎЗБЕКИСТОНДАГИ РАСМИЙ ЭКСКЛЮЗИВ ДИСТРИБЬЮТЕРИ - AVTODOM plus компанияси

50 хилдан зиёд автотранспорт, жумладан, автомобиллар, 1,5-4,5 тонна юк кўтарадиган машиналар, 3-7 ўриндиқли, 0,8 тонна юк кўтарадиган фургонлар, 6-15 ўриндиқли микроавтобусларни сотади.

ГАЗ-31105

"ГАЗ-330232–Фермер" автомашинаси, 6 ўринли, 1,5 тонна юк ҳам кўтаради.

4900 литр сиғимли ёнилғи ташиш машинаси

1200 литр сиғимли сут ташиш машинаси

15 ўринли микроавтобус

Ҳақ тўлаш — исталган усулда!

КРЕДИТ ВА ЛИЗИНГГА ҲАМ ОЛИШ МУМКИН!

Маҳсулотлар сертификатланган

юк автомашинаси(1,5 тонна), 3 ўринли

"Тез ёрдам" машиналари, нон, озиқ-овқат, саноат моллари, газ баллонлари, чиқинди ташишга мўлжалланган махсус юк машиналари, автогидрокўтаргичлар, автоустахоналарга буюртмалар олиниб, қисқа муддатларда етказиб берилади.

700015, Тошкент, Шахрисабз кўчаси, 16А-уй. Тел./факс: (99871) 132-12-01, 132-10-35, 132-03-62.
Тезкор мулоқот линияси телефонлари: 126-25-42, 126-12-94.
E-mail: info@auto.uz web-site: www.auto.uz

Тегишли давлат патентларига эга **"AVTOTRAK"®** илмий-ишлаб чиқариш маркази қуйидаги хизматларни таклиф этади:

1 *ЗИЛ, ГАЗ, ПАЗ, КАВЗ, УАЗ, "ВОЛГА"... автомобилларига* **ДИЗЕЛЛАР ЎРНАТАДИ.**

2 Д-243 (МТЗ), Д-65 (ЮМЗ), А-01 ("Алтай"), "Камминз", "Авиа", ЗИЛ-130, ЗИЛ-4331...*дизелларига эҳтиёт қисмларини сотади*

3 Автомобилларга мослаштирилган Д-243 дизели ёки буюртмага кўра, газда ишлайдиган двигател ўрнатилган КС-2561 (ЗИЛ-130) автокранни сотади.

Нархлар келишилган ҳолда!

Фермерларни, МТП раҳбарларини ва бошқаларни ҳамкорликка таклиф этамиз!

Манзилимиз: Тошкент ш., Қорасув-6, Аэродромная кўчаси, 5-уй. (мўлжал: ТЭА –, "Обл. ГАИ") Автобуслар: 21, 49, "Обл. ГАИ" бекати. Тел.: 159-48-00. Кечқурун 123-65-43.

ОАО "DASKO"

Извещает о проведении общего годового собрания акционеров, которое состоится 29 апреля 2006 г. в 15.00

по адресу: г. Ташкент, ул. Фетисова, 1

Повестка дня:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности ОАО за 2005 год.
2. О проведении аудиторской проверки за 2005 год.
3. Разное.

Закрытие реестра на 29 марта 2006 года.

СП "NT-PLUS" (код ОКПО 17817366) Мирабадского района г.Ташкента ликвидируется. Притензии принимаются в течении 2-х месяцев со дня опубликования объявления по адресу: г.Ташкент, ул.Нукус, 89. Тел.: 120-89-80.

«Қишлоқ ҳаёти» газетаси ижодий жамоаси Ўзбекистон халқ шоири **Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндош-уруғларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат Аграр университети жамоаси Агрокимё ва тупроқшунослик кафедраси мудири, профессор И.Туроповга умр йўлдоши **Рихси АТАБЕКОВА**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси ғўза селекцияси, уруғчилиги ва агротехникаси бўлими бошлиғи, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор Р.Назаровга укаси **ФАРҲОД**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти жамоаси институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Р.Бойматовга укаси **ИСКАНДАР**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси янги техника воситалари яратиш ишларини мувофиқлаштириш бўлими бошлиғи А.Боқиевга укаси **ФАХРИДДИН**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Бош муҳаррир **Ўткир РАҲМАТ**

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Ўктам БАРНОЕВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: **Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар**

ТЕЛЕФОНЛАР: **Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими** – 136-58-83, 136-56-25, **Котибият** - 133-95-17, **Реклама ва эълонлар** - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, **Факс** - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: **Қорақалпоғистон Республикаси** – 8-361-58-512-17, 22-35-753; **Андижон** – 8-374-22-234-08; **Бухоро** – 8-365-22-644-61; **Жиззах** – 8-372-22-606-34; **Навоий** – 8-436-22-60-525; **Наманган** - 8 – 369-41-234-23; **Фарғона** – 8-373-61-221-97; **Самарқанд** – 8-366-2-33-70-57; **Сурхондарё** – 8-376-46-526-61; **Сирдарё** – 8-367-37-23-813; **Тошкент** – 8-371-136-56-21; **Хоразм** – 8-362-22-623-50; **Қашқадарё** – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

Ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Ф.АБИЛОВ
Саҳифаловчилар: Р. ЕДГОРОВ, А. САФОНОВ
Бош мусаҳҳиҳ: Ҳ. ТОШХЎЖАЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Буюртма Г-517, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: 21.00 Адади -17780

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 ♂